

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 41

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 9 d. Spalio (October), 1924 m.

KAINA 5 CENTAL Vol. X.

DAKTARAS J. BASANAVIČIUS SUSIRGO KELIONĖJE IŠ BERLYNO

Didelis ofensivas prie Shanghai. Sudegė penki žmonė. Riaušės baltųjų su muriniais. Hindenburgui dešra varduvių dienoje. Rusijoj draudžiama rankų bučiavimas. Pelės užgesino Paryžiuje žiburius Asirų susirėmimas su kurdais Bagdade. Havanoj politiškos muštynės rinkimų dienoje.

Zofija Riškaitė

iš Worth W. Va. Ji daugiausia pasidarbavo ir gražią dovaną gavo už pardavimą "Am. Liet." pikniko tikietų.

DR. JONAS BASANAVIČIUS SUSIRGO.

Kaunas, Lietuvoje. Senukas Dr. Jonas Basanavičius, kuris Vilniuje gyvendamas ir lenkų varginamas pablo go sveikatoje ir atvažiavo į Kauną sveikatos atgavimui, atlankęs įvairias Lietuvos vietas išvažiavo Berlynan. Berlyne pasijuto dar blogesnėje ne sveikatoje ir grįžo Kaunan. Kelionėje iš Berlyno jo sveikata pablogo. Atvažiavęs į Kauną jis apsistojo pas generolą Nagevičių ir čia laukiama permainų jo sveikatos stovio.

HINŲ OFENSIVAS PRIE SHANGHAI.

Tokio, Japonijoje. Hinijos revoliucionieriai kaip ir lojalistai supa iš šiaurės ir pietų portą Shanghai. Prie Sungakian ir Kiangsu kartas nuo karto atsikartoja mušiai už geležinkelio paeimimą, bet abi pusi nieko nepelnę pasitraukia į pozicijas. Laukiama stiprių susišėmimų prie Shanghai. Gyventojai iš visų aplinkų bėga į Shanghai, tikėdamiesi čia rast pagelbą svetimų valstybių laivų įgulos.

DIDELIS APIPLĖŠIMAS DIENOS VIDUJE.

Boston, Mass. Pačiame dienos viduje, kada Rosenblat firmos knygvėdė L. Feigenbaum parvežus iš bankos \$2,000, išlipus iš automobiliaus ėjo ofisan, kad priruošus darbininkams algas išmokėt, arti Suffolk gatvės policijos stoties, prie jos prišoko trys plėšikai, su atkištais revolveriais ir ištraukė jai krepšelį su pinigais, sušoko į arti stovėjusį automobilį, ir pabėgo. Žmonių minios apstojė žiopsėjo, ir nė vienas iš žiopsotojų nedrįso stot kovon su plėšikais.

EKSPLOZIJŲ SUDEGĖ PENKI ŽMONES.

Woburn. Woburn Degreasing fabrike ištiko smarki eksplozija, kuri sugriovė visą fabriką. Iš žmonių, kurie šiame fabrike dirbo, daugelis tapo pavojingai sužeistais, be to penki sudegė griuvėsiuose. Du atrasta dar gyvi, kuriuos nugabenus ligonbutin, tuojau įjėdu numirė. Iš sužeistųjų taipgi tikimasi, jog didesnė dalis mirs. Eksploziją pagimdė garinis katilas, kuris, dėl peckurio ne apsižiurėjimo, išsekus vandeniui, truko.

MUŠTYNĖS MURINŲ SU BALTODŽIAIS.

Harrisburg, Va. Vienoje gatvėje susimušė du automobiliai, bėgantį priešingą puses. Viename automobilyje važiuo murinai, kitame baltodžiai. Iš to, tarpė vienų ir kitų kilo barmiai, kurie netrukus pasikeitė muštynėmis. Muštynės ėjo dvi nakti: baltodžiai gaudė gatvėse murinus, kur tik koks pasisuko, net kol susidarė tikra batalija. Apie du šimtai žmonių, su revolveriais, lazdomis ir akmenais atakavo vieni kitus ir riaušės tik apsiraminio kada majoras išleido proklamaciją, prisakydamas murinams nesirodyt gatvėse.

ITALIJOJE ATRASTA SENOVES RYMO MIESTAS.

Tripoli, Italijoje. Archeologai kasinėdami žemę Tripolitaniijoje, atkasė griuvėsius senovės Rymo miesto Leptis Magna, kuriame gyveno Rymo karalius Lucius Septimius Severus. Griuvėsiuose atrasta daugybė turto, susidedančio iš brangaus marmuro, taipgi auksų ir sidabro dirbinių. Daugiausia auksa atrandama karaliaus rumo griuvėsiuose. Sakoma, jog tai turtingiausios liekanos, kokias kada nors archeologai yra kada atradę.

DEŠRA HINDENBURGO VARDADIENIUI.

Berlin, Vokietijoje. Garsusis Vokietijos generolas Hindenburg šventė sukaktuves 77 metų savo amžiaus. Pasveikint jį atvyko šimtai civiliškų ir kariškų, taipgi ir mokyklas lankančių vaikiečių, kurių nė vienas ne atėjo jį pasveikint tuščiomis. Kiekvienas nešė jam dovanų, tai kumpį, tai ungurių, tai lašinių, bet daugiausia

sunešė dešrų. Generolas Hindenburg kiekvieną priėmė ir ramiai išklaušė linkėjimų žodžius, į kiekvieną pažvelgdamas suniurusiomis akimis ir rodydamas šurkščią miną. Ekskaizeris dešrų ne atsiuntė, atsiuntė tik telegramą, išreikšdamas geriausius linkėjimus.

RUSIJOJE DRAUDZIAMA SVEIKINIMASIS.

Moskva, Rusijoje. Pareikalavus daktarui Semaško, sveikatos užveizdos komisoriui, išleista uždraudimas sveikinimosi koku nors būdu, idant tuomi apsaugojus žmones nuo užsikrėtimo ligomis. Draudžiama bučiuotis į veidus, draudžiama bučiuot rankas (ypatingai moterims) ir sveikintis rankų padavimu. Taipgi draudžiama dėvėt kostiumus, kas yra "buržuazišku" parėdu ir kam negali but vietos "proletariškoje" republikoje. Ant galo draudžiama ir tabako vartojimas. Už neklausymą šitų uždraudimų, grumuoja sušaudymas.

PELĖS UŽGESINO PARYŽIAUS ŽIBURIUS.

Paris, Francuzijoje. Niekas ne įtikėtų, jog pelė gali padaryt didelius nuostolius ir net mieste užgesint žiburius. O vienok Paryžiuje tas buvo galima, kuomet mažiukė peliukė, kasžinkokiu budu didžioje elektros įjegos stotyje besikarstydama po lentynas, puldama pataikė dinamodo špulėn. Žinoma, ji ten palydėjo savo gyvybę, bet to ne užteko, nes jos kunui virtus angliu, dinamodas išdegė ir kibirkščiai eksplodavus, špulė tapo perplėšta. Beveik visame Paryžiuje žiburiai užgeso, ir reiks naujo dinamodo, kuris kainuoja \$20,000.

DAKTARAS GALI SUGRAŽINT REGEJIMĄ.

Chicago, Ill. Daktaras Teodoras Kopany surado būdą kaip sugražint apakusiam gyvunui regėjimą. Jis surado reikalingu padaryt operaciją toje kuno vietoje, kur jungiasi akių nervai su arterija. Po operacijai neregys pradeda atgaut lėlių atgimimą ir regėjimas sugrįšta, per aštuonias dienas po operacijai. Daktaras Kopany darė bandymus ant žuvų ir pelių, ir, sako, kad viskas gerai pavyko. Dabar jis jie-

DEVINTA DIENA SPALIO 1920—1924 VILNIAUS VERGIJOS KETURIŲ METŲ SUKAKTUVES

Photo by Corral Brown.

Dr. Biruta F. Bernotaitė

(dabar ponia Stowe) su savo vyru F. L. Stowe.

ško žmogaus, kuris pasiduo- tų operacijai, idant per- sitikrinus, ar žmonės tokia operacija gali rėgėjimą sugražint.

POLITŠKOS MUŠTYNĖS RINKIMŲ DIENOJE.

El Mundo, Havanoje. Dienoje rinkimų kilo kruvinos muštynės tarpe policijos ir buvusio prezidentu Menocal šalininkų, kurie tarpe rinkikų stengėsi panaudot prievartą balsavimui už Mino- cal. Muštynėse šeši žmonės tapo užmuštais, 18 mirtinai sužeistais ir 58 lengvai sužeista. Po tokių nuostolių viskas aprimo ir laukiama rinkimų pasekmii. Beto visi muštynes pradėjusieji ta- po areštuoti.

KELIAUJA JIEŠKOT NUSKANDINTŲ TURTŲ.

New York, N. Y. Tris lai- vai, kiekvienas po trisde- šimts žmonių veždami su sa-

vim, išplaukė į Atlantiko vandenyną jieškot prieš try- liką metų nuskenusio laivo "Merida", kuris iš Meksikos vežė į Havaną už tris mili- jonus doliarų sidabro, aukso ir kitokių brangenybių. "Medrida" susimušė su per- važos laivu "Admiral Far- ragut" netoli Virginijos pa- kraščių ir paskendo su viso- mis gėrybėmis. Dvi ekspe- dicitijos bandė jį sujieškot, bet ne pasisekė, tad dabar keliauja jo jieškot trečia to- kia ekspedicija, apsirupinus geriausiais narais.

DĖL PACIOS TURĖJO PASITRAUKT.

Nackensack, N. J. Nepri- gulmingųjų katalikų kuni- gas A. A. Lenza prieš aštuo- nis metus įsisteigė čia para- piją šv. Stantinio iš Paduos ir ikišiol ramiai gyveno, pil- dydamas savo pareigas, net kol slaptai vedė sau pacia, Rožę Mancini, kuri po su- tuoktuviių parsikraustė su

juom gyvent. Parapijonai išgirdę apie tai, pakėlė skan- dalą ir pareikalavo prisipa- žinimo. Per penkias dienas neprisipažįstant jam prie pačios, minia parapijonų ap- supo jo namą ir privertė iš- sinešt. Du policistai jį paly- dėjo į stotį ir taip jis iške- liauvo į New Yorką.

VYSKUPAS NESIPRIE- SINTŲ KORIMUL.

Sterling, Ill. Metodistų episkopalų vyskupas Highes įšventindamas keturis nau- jus kunigus, pasakė pamok slą, kuriame paminėjęs ke- liatą netikusių kunigų, da- silėidusių peiktinų darbų, pasakė: "Aš nėsu baudų ša- lininkas, ne giriu baudą ko- rimu, bet jei tuli kunigai tu- rėtų but pakrti, aš nesiprie- šinčia, nes žinau, jog yra to- kių kunigų, kurie skraiste doros apsisiautę, savo dar- bais ir pasielgimais bjauroja Dievo namus".

MINISTERIS GRUMOJA KLERIKALAMS.

Paris, Francuzijoje. Val- džiai paketinus atšaukt sa- vo atstovą iš vatikano ir panaikint pripažinimą kata- likiškų mokyklų Alzacijoje ir Lotaringijoje, ir kardino- lams prieš tai pasipriešinus, katalikų draugijose prasi- dėjo bruzdėjimas. Tą patė- mijes vidaus reikalų minist- teris Chautepts, Toure pa- sakė prakalbą, kurioje pažy- mėjo, jog klerikalai priešin- damiesi valdžiai, jie neša valstybėn suirtuvę, ir jei dėl to valdžiai parsieis pavartot aštrias priemones, tai bus kaltė ne valdžios, bet kleri- kalų, nes valdžia yra atsako- miybėje už vidujinę tvarką, ir ji visuomet skaitys savo pareiga, tvarką palaikyt.

MEKSIKOS PLĖSIKŲ ŽIAURUMAS.

Mexico City, Meksikoje. Isthmus geležinkeliu bėgant ekspresiniui trukiui, tarpe Joachim ir Piedras Negras, aštuoniolika plėšikų pastoja kelią ir nušovus trukio vedė- ją, trukis užbėgo ant dina- mito ir taip garvežiui su- dužus, plėšikai užatakavo trukį lydėjusius kareivius, kurių tris paimta nelaisvėn, kiti nušauta. Po suvaldymui sargybos, plėšikai pasiėmė siuntinį su 16,000 pesų ir iš pasażierų tarpo pasirinkę tris jaunas moteris, pasi- traukė į kalnus, su savo lo- kiu.

J. Augilius

iš Worcester, Mass. Jis dau- giausia pasidarbavo "Ame- rikos Lietuviui" pardavinė- damas pikniko tikietų ir užtai gavo geriausią dovaną

ISIMYLĖJO VEŽDAMI SIENĄ IR...

Middleburg, Pa. Tulas Ralph, 16 metų berniokas, dirbo pas ukininką Willow. Jį pradėjo isimylėt ukinin- ko pati Ona, 38 metų am- žiaus moteris, ketuau vai- kų mama, ir savo meilę jam išreiškė, kuomet įjėdu vežė namo šieno vėžimą, gi ukininkas Willow likosi prie šieno grėbimo, ne manyda- mas, kad jo pati vėms gau- do. Nuo tada tarpe Ralpho ir Willowienės prietiekiai vis darėsi artesni, net kol Ralph ir Willow išėjo me- džiūt. Willow atrastas ne- gyvas miške, gi Ralph atsi- radęs už poros dienų namie, sakėsi nieko apie savo šei- myninką nežinąs. Nuozūra vienok puolė ant Willow'ie- nės ir Ralpho, ir abu tapo a- reštuoti. Policijai abu pri- sipažino prie žudystos, kad paskui galėtų susiporuot.

IŠ DARBO LAUKŲ

—New York, N. Y. New York Central geležinkelio kompanija paskyrė 27 mili- jonus doliarų dirbimui naujų bėgių, vagonų, gar- vežių ir kitokių savo ke- liams padargų. Darbai fab- rikams bus įduoti poros mė- nesių bėgyje.

—Clinton, Mass. Bigelow-Hartford divonų audykla, kurioje ikišiol darbai buvo leidžiami po tris ir keturias dienas, dabar paleista visuo- se skyriuose po šešias dienas per savaitę. Čia dirba apie 1600 darbininkų.

—Webster, Mass. Kadangi Slater audykla nepaklausė darbininkų nubalsavimo ir paleidus darbus pilną laiką, sumažino darbininkams al- gas, tad 600 darbininkų me- tė darbus ir paskelbė strai- ką.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergis, leidžiamas

per M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

POLITISKOS PARTIJOS IR VALDŽIOS FORMOS KRIZIAI.

Nuo kaip seniai pasaulyje atsirado organizuotos valdžios formos, nuo taip seniai gyvuoja politiškos partijos, ir nuo taip seniai yra sistemos partijų valdžios formavimui. Jokia valdžia negalėjo atsirast be partijų ir tik partijos formavo valdžią. Kur partijų buvo mažiau, ten valdžia buvo kiek pastovesnė, kol atsirado nauja partija ir užsigėdė įgyvendinti savo formos valdžią.

Tokiai atsiradus visuomet įvykdavo perversmės, ir kartais tokios perversmės ne įvyko be kruvinių kovų. Savo laiku buvusi galinga Rymo viešpatystė gyvavo laimingai ir pasekmingai valdėsi kol atsirado naujos partijos, kurios užsigėdė įvykdinti savo valdžią, sukėlė namines kares ir viešpatystę griuvo. Nors nuokart griuti ne parsiėjo, vienok parsiėjo susiskaldyt į atskiras dalis ir pasikui toms dalims, vienai su kita kovojant, valstybė pradėjo mainyt savo valdžios formą, iš monarkijos į republiką ir atgal, ir ant galo parsiėjo pačiai valstybei sugriuti.

Vėlesnėje gadyneje partijų veikimas kiek ataušo, vienok su jų veikimu niekas ant vietos ne stovėjo. Valsitybės, vienos jungėsi su kitomis, kitos, pirmiau susijungę, skyrėsi; kur susitalkyta gražumai, ramiai atsiskirta, kur tokį nebuvo galima atsiekti tikslą, kilo kruvinių karės. Karės irgi paėjo nuo partijų politikavimų, nuo lošimų į priešingas puses. Ir taip politiškom partijoms visą laiką lošiant savo roles, šiadien Europoje įsigyveno politiški kriziai, kuriuos kenčia kaip valdžios formos, taip ir pačios politiškos partijos. Vienos griuva, kitos stvoja; vienos laimi, kitos pralaimi. Pralaimėjusios ieško būdų atkeršinti laimėjusioms ir imasi arčiausių įrankių, kad su tais prasiskynus sau laimėjimą ir atkeršijus savo konkurentams. Su tokiu partijų lošimu svyruoja ir valdžios forma ir tuomlaikinai praktikuojami įstatymai.

Europoje seniaus svarbiausias valdžioje roles lošė karaliai, ir tik nuo karalių paeidavo valstybės tvarkos sistema. Partijoms pradėjus platesnį savo veikimą jau to ne užteko, reikėjo įvesti konstitucijas, sulyg kurių valstybės būtų tvarko-

mos. Bet partijoms tarpe savęs kovojant vis naujaisiais įrankiais, pasirodė, jog ir konstitucijos ne užtenka. Parsiėjo didesnę dalį valdžios aparato perkelti į parlamentus. Čia jau neteko pilnos jėgos karaliai ir jie likosi tik kaip garbės nariai, nes įstatymai paėjo tik nuo parlamentų, ne nuo karalių.

Bet ir tam nebuvo lemta likti amžinu, nebuvę lemta parlamentui likti vienatine valdžia. Dalis valdžios aparato perkraustyta į ministrų kabinetus, kuriuose svarbiausią rolę lošia gabinetų pirmininkai arba taip vadinami priemerai. Tokiu būdu valdžios aparatas išaugo į didelę politišką mašiną ir šiadien valdžia jau ne paėina nuo karalių, tik nuo parlamentų ir ministrų kabinetų, ir tokios valdžios augščiausiomis viršūnėmis yra priemerai. O taip pasididinus ir išsiplatinus valstybių valdžių aparatams, pasidaugino ir valdžios sistemos kriziai; susidarė daug galvų ir daug "razumų", nes visos tos galvos yra vedamos atskirų partijų. Partija užsispyrė ko, jei ne atsiekė tai ko užsimanė, jos aparatas sustraikavo, ir jau krizis. Ministrų gabinetas ne atsiekė tai ko siekė, susipyko su parlamentu, gabinetas rezignuoja ir valdžios aparatas suįra. Gabinetui suirus, valdžios aparatas skaitosi sugedusiu ir kol naujas gabinetas susidaro, valdžią parsieina kėst politišką krizį. Tokiu būdu šiadien Europoje yra beveik paprastas dalykas skaitytis su kriziais valdžioje. Ministrų gabinetai susidaro iš įvairių partijų narių, parlamentai taipgi. Ministrams nesuitaikius viename ar kitame klausime, ar kad ir susitaukius, jiems pasipriešina parlamentas, ir ministrai rezignuoja, ir vėl krizis.

Taip dalykai dedasi šiadien Europoje. Suvienytose Valstijose ikišiol to nebuvo, nes čia veikė kitokia sistema. Čia ministrų pirmininku arba priemeru yra pats prezidentas, valstybės gyventojų renkamas keturių metų terminui, ir kol jis savo terminą išbū, ne reikia tikėtis jokių krizių valdžioje, o kadangi jis skiria gabinetą pats, iš savo partijos narių, todėl nereikia tikėtis ir ministrų rezignavimo

pirma prezidento termino pasibaigimo. Rods, pasitaiso, kad vienas ar kitas ministras rezignuoja (kaip tai buvo su Mellonu ar Doughertu), bet tai didelės svarbos valdžioje ne lošia.

Vienok, partijoms kaskart lošiant žymesnes roles, ir čia jau kalbama apie krizių valdžioje. Pastaruoju laiku akys visų kreipiamos į besartinančius prezidento rinkimus, kurie gali sudaryti savo rusies krizį. Kol roles lošė dvi įsigyvenusios partijos, tol viskas baigdavosi vienos laimėjimu ir kitos pralaimėjimu. Bet pastaruoju laiku atsiradus trečiai partijai, ir jai kiek sekantės, politikai beveik yra tikri, kad rinkimuose kandidatai į prezidentus negaus reikalingos balsų didžiumos ir todėl prezidentas nebus išrinktas. Galbut parsieis ji rinkti kongresui, bet kas gali užtikrint, kad esant trims įtekingiems kandidatams, ir kongrese nesusidarys reikalinga balsų didžiuma. Rods, sulyg konstitucijos, negalint išrinkti prezidentą, vice-prezidentas liekasi prezidentu. Bet abejojama, ar vice-prezidentas gali likti išrinktu tokiame atvejyje, kada parsieina partijų susikirtimas. Ir jei vice-prezidentas liktųsi ne išrinktas, kas tada būtų? Parsieitų pravest naujus rinkimus prezidento ir vice-prezidento, o kol tai pasisektų, valdžioje viespatautų politiškas krizis, nes valstybei parsieitų skaitytis be valdžios aparato.

Kad tokio krizio apsisaugojus, Ohio senatorius Fessmato reikalingu panaikint ikišiol vartotą rinkimų sistemą ir užvest tokią, kokia vartojama Europoje, reikiama, reikalinga panaikinti sistemą, sulyg kurios ikišiol prezidentą rinko elektoriai, o to vieton leist prezidentą rinkti piliečių balsais, ir tai ne sulyg tam tikros balsų proporcijos, bet sulyg abelnos balsų didžiumos; kad bent ir vienu balsu viršijus, būtų skaitoma didžiuma, ir tokią didžiumą gavęs skaitytųsi išrinktu.

Tenenbergo mušis.

Neseniai Vokietijoje buvo apvaikščiojimas dešimties metų sukaktuvių nuo tos dienos, kurioje Tenenbergo plynėse (rusai laike pasaulinės karės jas vadino "muzurų ežerais") 1914 metuose vokiečių kariumenė sumušė rusų kariumenę, įsi-veržusią Vokietijos teritorijon. Tuomi savo laimėjimu vokiečiai atgavo viltį, kurią buvo pradėję nustot, rusams artinantės prie Vislos, ir galbut šitas jų laimėjimas buvo pasekmėmis užėmimo Lietuvos, Lenkijos ir kitų kraštų, net iki Dvinskui, kur vokiečius sulaukė kitos tokios plynės kaip ir Tenenbergo pelkės.

Taigi vokiečiai ten sumušdami rusus, uždavė jiems didelį ir ne perkenčiamą smugį. Tik vieny nelaisvių vokiečiams teko 100,000, gi likusi dalis rusų kareivių likosi išžudytais. Pats rusų generolas Samsonovas, pamatęs tokį skaudų nuostolį, persišovė, gi jam ejęs pagel-

bon generolas Renenkamphas su savo kariumene leidosi bėgt, o ji besivydami vokiečiai užėmė Lietuvą.

Šitam paminėjimui vokiečiai militaristai šiuosmet surengė paminėjimo iškilmes, kuriose dalyvavo generolas Hindenburg ir generolas Ludendorf, kurie tuos mušius laimėjo 1914 metuose, su daugybe kitokių kariškų viršininkų, buvusių senoje Vokietijos kariumenėje. Buvę reikalauta, idant ir šiadieninės Vokietijos valdžia prie tų iškilmių prisidėtų, bet valdžia pasiaiškinus, jog ji nieko neturi su Vokietijos buvusios monarkijos laimėjimais, dalyvaut iškilmėse atsisakė. Buvo žinios, jog vokiečiai vienomis tik paminėjimo iškilmėmis ne pasiganėdins, bet ilgesniai atminčiai Tenebergo plynėse pastatys didelį paminklą, kurio nuliejimui sunaudos aname mušyje atimtas iš rusų kariumenės kanuoles ir šiaip ginklus. Ar tas paminklas jau pastatytas, ar jis bus dar pastatytas, neturime aiškių žinių.

Šita vokiečių laimėjimą aprašė visi Europos laikraščiai. Ne nutylėjo jį ir tuli Lietuvos laikraščiai, dargi prisiminė ir tai, jog Tenenbergas yra atmintinas ir lietuviams. "Lietuva" sako, jog lietuviams Tenenbergas atmintinas tuom, jog vokiečiams rusus sumušus, parsiejo daug nukentėt Mažajai Lietuvai, kurios gyventojus, musų tautiečius, žudė rusų kalavijas.... deginta ir plėšta jų turta... ne vienas lietuvis, dėl rusų barbariškumo, galvą padėjo... gaudė Mamosios Lietuvos gyventojus ir siuntė juos į Sibyrą, kur reikėjo jiems kėst badą ir be laiko numirti.

Tiesa. Bet apart to, reikia primint, jog Tenenbergas istorijos yra surištas su lietuviams dar ir kitaip. Jis yra surištas ir su lietuvių laimėjimu. Tenenbergo plynės (muzurų ežerai), tai yra tos plynės, kuriose 1410 metuose, didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto vedami lietuviai su savo talkininkais, sumušė vokiečių-kryžievių armiją, ir sutrupino jos galvą taip, kad kryžiečiai daugiausiai nedrįso Lietuvą teriot. Tadgi nevieniems vokiečiams tenka Tenenbergo plynėse savo laimėjimus paminėt; lietuviai ten prieš 514 metų laimėjo anų gadytinių didžiausių mušį, koks pasaulyje buvo buvęs. Tenenbergo plynės yra prie Žalgirio, ir todėl lietuviams anas laimėjimas yra žinomas tik kaip laimėtas mušis prie Žalgirio.

Apikaklių vergai.

Kad daug žmonių negauna sau darbo, už kurio atlyginimą galėtų jie gyvent, nėra jokia naujiena tiems, kurie mato tik žmonių besidauginimą ir dėl to besidauginimo darbų trukumą. Iš kitos pusės nedaug kas ir stebisi bedarbių skaitliaus didinimusi, kadangi mašinos žmonėms atima darbus. O rankomis viskas buvo dirbama, buvo daugybės visokio darbo, bet išradus mašinas, jos viską dabar dirba, o žmonėms liekasi tik nueit

pažiūrėt kaip jų darbus dirba jų pačių padirbtos mašinos. Žmonėms darbo visur truksta ir jo niekad nesurandama tiek, kiek jo jieškančių yra.

Bet taip vadinami darbininkų samdymo biurai New Yorke paskelbia savo nuomonę link bedarbių dauginimosi ir darbų mažėjimo. Šitų biurų nuomone, mašinos žmonėms darbo ne atėmė, nes jei mašinomis padirbama darbus, kuriuos seniaus reikėjo atlikt žmonių rankomis, tai prie tų mašinų padirbimo reikia darbo daug daugiau, negu kad be jų būtų dirbami darbai ir todėl čia kaltinimas mašinų reikia išimt iš kalbos. Vieton to bedarbių skaitlių didina ir auklėja tai "baltų apikaklių vergai", kurių armijos kasdien didėja. Tokiais baltų apikaklių vergais čia randama priaugančiąją žmonių kartą, abiejų lyčių. Šiadien nerasime namus, kuriuose ne augtų vienas ar daugiau vaikų. Jų tėvai, ar tai bus turtingesni, ar ir visai beturčiai, savo vaikus leidžia į augštesnes mokyklas: kurie turi iš ko, deda paskutines pastangas, kad tik savo vaikus išleidot į augštesnį mokslą, gi kurie savo lėšų neturi, tiek skolitinasi ir turtingesniems ne pasiduoda. Tokiu būdu kas metai iš mokyklų paleidžiamas šimtai šukstančių jaunuolių, išauklėtų tik tam, kad turėt minkštas rankas, dėvėt baltas apikakles, ir- jieškot darbo kanceliarijose.

Fiziško darbo, rankų darbo jie iš tolo baidosi. Į kanceliarijas jokiū būdu ir pusė jų sutilpt negali. Kas jiems tada lieka? Jiems liekasi "jieškot darbo", o kad dėl savo skaitlingumo jie ne gali sutilpt į kanceliarijas, todėl jiems parsieina liktis bedarbiais. Seniaus, kol tėvai vaikus mokslan leido tik sulyg savo išgalės, tokių "baltų apikaklių vergų" skaitlius dar buvo galima aprupint darbais, bet jų armijoms kasdien didinantės, vieta jiems kaskart darosi siauresnė. O dar kas blogiau, kad toki "minkštarankiai" netik turi save išlaikyti, bet turi išlaikyti dar ir savo tėvus, ir jaunesnius brolius ar seseris, ir ne tik kad išlaikyti, bet ir į augštesnį mokslą išleisti, idant jais padidinus "baltų apikaklių vergų" armiją.

Su vyriškiais dedasi biskį kitaip, nes tie ant vietos negaudami kanceliarijose darbo, keliauja kitur sau laimės jieškot, o iškelia vė tankiausia užmiršta ką namie paliko. Kitaip yra su moteriškėmis. Jos nuo savo tėvų nenori pasitraukt ir tankiausia, kad ir vargiai gyvena prie savųjų, ir gavę, kad ir pigiausių darbelį, maitinasi kaip galint. Bet ir čia vargas. Pirmiau moters dirbdavo kanceliarijose kol pasitaikė išteket. Išteketę pasitraukė iš vietos ir ją paliko kitoms. Šiadien yra kitaip, nes ir išteketėjusios nesitraukia iš savo vietos, ir jos kitoms ne užleidžia. O armijos vis didinasi. Galbūt didžiausios darbymetės, gali ukėse ar fabrikuose but didžiausios darbininkų trukumus, miestuose vis tuks-

tančiai ir milijonai bedarbių, jieško darbo.... kanceliarijose. Ir šitokių "minkštarankių" armijoms vis augant, reikia tikėtis, jog bedarbių skaitlius vis augs ir didinsis, kuo toliau, tuo labiau.

Nevykus revoliucija.

Gruzijos revoliucija prieš rusų-bolševikų valdžią, ne pavyko ir ji skaitoma jau užbaigta. Užbaigė ją rusai savo spēka, kurios spaudimą sukilėliai atlaikyt ne sfengė ir todėl visa sukilėlių kariumenė pasitraukė į Kaukazo kalnus. Daug sukilėlių teko bolševikų nelaisvėn, kurių vieni be teismo sušaudyti, kitus laukia toks pat likimams. Bolševikai užimdami tik vieną Tiflisą, paėmė nelaisvėn bene tris tukstančius sukilėlių, iš kurių 1200 tuojaus sušaudyta kaip išdavikai.

Bolševikų kariumenė dabar su visomis kariškomis priemonėmis keliai į kalnus, kad ten išgaudžius pasitraukusius sukilėlius, ir kurie liksis sugautais, suprantama, bus baudžiami mirčia, sušaudymu. Tik yra viltis, jog į kalnus pasitraukusius sukilėlius pasiseks savo gyvybę išgelbėt, kadangi kalnai daug pereinamesni vietiniams žmonėms, prie jų pripratusiems, negu iš toliau atsūstiesiems bolševikų kareiviams. Beto sukilėliai turi daug ginklų ir amunicijos, kurią jie gauna kontrabandos keliais iš Turkijos, tad jie galės iš kalnų augštumų gintis nuo juos gaudančiųjų "rusų-bolševikų", o kad augščiau stovintiems gynimasis yra lengvesnis, tad reikia tikėtis, jog sukilimai ne taip greit galutinai taps užgniauzti, ir nors su pavojum skaitantės, sukilėliai per kelis metus bolševikams neduos ramybės, juos užpildinės ir zurdos prie kiekvienos progs.

Dalis sukilėlių pasitraukė į Azerbidianą ir ten jieško pagalbos tarpe turkų ir totrių; jie nori susivienyt su Baku aplinkės sukilusiais prieš bolševikų valdžią darbininkais, kuriuos lyginai Turkija šelpia. Rusijos valdžia pasipiktinus Turkijos šelpimu sukilėlių, Turkijai pasiuntė aštrią protesto notą, reikalaujant greito kontrabandos sulaikymo. Lenkija, kuri ne praleidžia jokios progos, dasigirdusi apie Turkijos notos pasiuntimą, pasiskubino Turkijai pasiulyt savo pagelbą prieš Rusiją, jeigu ta kėsintųsi laisvinti kare. Turkija betgi ikišiol nieko ne atsakė nė Rusijai, nė su pagelba besisiulančiai Lenkijai.

Ginklų kontrabanda.

Europoje pasklido gandas, kad Hinijos revoliucionieriams iš Suvienytų Valstijų yra gabenami ginklai ir amunicija ir todėl laikas nerustauja ant Suvienytų Valstijų, o kaip rusai tai net ir įtaria valdžią tuom užsiimant. Vienok, kiek paaiškinti, tą kontrabandą gabena slapti agentai, ką paliudija ir Kanados valdininkai. Muitininkai Hongkonge sugavo laivą, kuris gabeno

1,498 svarų eksploduojančių medegų ir 528 šautuvų. Kiek pasirodė, tam tikri agentai perka kur galėdami amuniciją ir ginklus, gabena į Kanadą ir iš ten paskui slaptai krauja į laivus ir gabena Azijon. Muitininkams reikia labai dabot, kad tokias kontrabandas užtikus slaptai laivuose sukrautas.

Galbut, kad Suvienytos Valstijos pasistengs uždaryt visus privatiškus sandėlius ginklų ir amunicijos, kad tuom kontrabandą sulaikyt, kaip kad buvo padaryta laike Meksikos pastarųjų sukilimų.

Lietuvos pinigai.

Jau seniau buvo rašyta, jog Lietuvos valdžia rengia išleisti metalinius pinigus, idant pavaduot popierinius, kuriuos reikia tankiai spaudint, nes dabartiniai popieriniai pinigai, dėl popieros brangumo, spaudinami ant prastos popieros, labai greitai plyšta ir todėl juos beveik be pertraukos reikia spaudint.

Kad išleidot metalinius pinigus, reikėjo surast užrubežiuose firmas, kurios pigiau apsiims tokius pinigus padirbt. Į paskelbtas lenktynes atsiskaukė 14 įvairių firmų, kurios norėjo gaut darbą: tarpe kitų atsiskaukė ir lietuviška firma, Vailokaičių vedama "akcinė metalo bendrovė" arba "Smitho fabrikas. Iš visų atsiliepusių firmų, lietuviškoji, kaip ir paprastai lietuviai pramonininkai, padavė augščiausią kainą, gi pigiausią angliška firma "Kings Norton Metal Works" ir todėl šiai firmai tenka kontraktas padirbt Lietuvai metalinius (vario ir alumino) pinigus.

Berlyno viename teisme atsibuvo byla, kurioje tulas kaimietis skundė savo kaimynę, moterį, kaip ragana, kuri jam apraganavus visus naminius paukščius, nes tie visi išstipo. Nors moteris gynėsi ir teisinasi, jog apie jokiais raganystės nieko nežino, negi turi ką nors bendro su savo kaimyno išstipusiais paukščiais, tai vienok teismas ją pasmerkė užmokėt baudos 100 markių aukso, už užsiėmimą raganystomis....

Ikišiol tik spėliojimai ejo, kufris iš kandidatų į prezidentus laimės rinkimus, gi dabar prasideda jau ir laizybos. G. B. de Chadenedes & Co. firma iš New Yorke, pajieško sau priešo, kuris su ja eitų į laizybas. Ji stato \$70,000 prieš savo priešo \$20,000; ji eina laizybosna už Cooledgia laimėjimą ir rizikuoja tokią kruvą pinigų. Matoma, ji jų turi užtektinai.

Bostone viename lignonbutyje baigia sveikt tulas Greene, šimto metų senis, kuris aną dieną lignonų užveidai papasakojo, jog niekad nėra pervėlu meilėje maudytis. O kad tą prirūdyt ne žodžiais, bet ir darbu, jis užtikrono, jog kaip tik išeis iš lignonbutio, jis vės devyniolikos metų mergišką, su kuria yra prieš tris mėnesius susižiedavęs.

PO MEDŽIU.

Malonus broliai ir sesers! Aną kartą aš kalbėjau apie mūsų viengėnių savitarpienius nesutikimus, ir prisiminiau, kad bene kas toks veikia tarpe mūsų, už pinigų, kad butinai ardyt tarpe mūsų vienybę, kad platint nesutikimus, sėt vaidus ir kaip galint, kad visus mus sukirsint, suskaldyt mūsų spēkas ir taip mus nusilpninus, kad paskui kam nors būtų lengviau užmest ant mūsų tinklą ir visus sugavus galutinai pavergt ir pavergtiems paskui leist patiems išnykt.

Ne pabaigiau tada, visą savo kalbą, nes kilant debesiu su audra, reikėjo išsiskirstyt ir skubintis namo, kad audra ant kelio ne užkluptų. Todėl šiadien parsieina užbaigt man anais sykiams pasiskirtą temą, ir nors trumpai mest žvilgsnį į mūsų gyvenimą išeičioje, kad peržvelgus mūsų sukiaužusių gyvenimą ir bent žymesniuosis mūsų darbų vaisius pažymėt, kad įsitęmtyt kaip mūsų viengėniai išeičioje patys save smaigia, patys save silpnina ir kuo toliau, tuo labiau mes nykstame, ir išnyksime, galbut ir netruke, jei tarpe mūsų ne įvyks kokia atmaina, kuri priverstų visus glaustis vienan burin ir užmiršus visus savo kukliškumus, gelbėtis nuo išnykimo pražuties.

Jau anais sykiams minėjau kaip mūsų viengėniai visur ir visai susiskaldė ir pasiskirstė, tik nesutikimuose paskendę, vieton kad veikt ką savo ateičiai, jie veikia tik savo pražučiai. Ar imsime laikraščius, ar nueisime į susirinkimus, ar atsilankysime į parengimus, visur ir visuomet mes ten pamatysime neapykantą vienų kitiems, tik pasistenimą kaip nors užtenkt, kad tik kitam blogą padaryt, o labiausia, kad vienų kitiems neduot giliuot. Ir nientik kad taip veikiama praigastingas nesutikimo, vienybės ardy-mo darbas ant vietos, vienoj ar kitoj kolonijoje, bet per dēm visoje šalyje. Ir nerasime šiadien nė vienos kolonijos, kurioje musiškiškai nebutų pasidalinę į kelis burelius, ir tai ne tam, kad jiems vietos truktų sugyvenimui, bet vien tik tam, kad jie yra užsikrėtę nesutikimų liga, kad jie serga savęs naikinimosi liga, ir todėl jiems nėra žinomas vienybės reikalingumas, nėra žinomas

privalumas išlaikyt savo papročius. Jie permirkę nesutikimais, neapykanta, pasiryžę yra geriaus pranykt negu su kitais taikytis. Ačiu tokiam susirgimui šiadien mes atrasime didžiūmąje musiškius taip toli nuėjusius, kad jie daugelyje atsitikimų linksta geriau eit prieš istatymus prasižengt negu savam žmogui duot gerą žodį, idant ko paklausus ar ko paprašius. Ir tai daroma vien todėl, kad vienas kitą mato mažesniu už save ir save stato augščiau už visus kitus.

Malonus broliai ir sesers, toki nusistatymai žmonių tai yra jau įgimta liga ir toki žmonės savo noru iš to pasigydyt negali. Jūs gali išgydyt tik kai sakiau, kokios susidėjusios aplinkybės, kurios priverčia pamiršt visus partyviškumus, visus savo naravus, ir glaustis vienan burin, kad bendrai jieškojus išsigelbėjimo. Senoje praityje lietuviai visi buvo nusistatę, kad vienas stovėt už visus ir visiems už vieną. Vėliaus tik jiems susigiminiavus su svetimais, tas nusistatymas pradėjo dilt, pradėjo rasti nesutikimais, išdavystės vienų kitiems ir tokiu būdu senieji papročiai, nusistatymai, vis dilo ir nyko labiau ir ant galo išsiplatino nesutikimai taip labai, kad jau pasirodė ir vaisiai viso.

Iš ko tas išdygo, kiekvienam bus lengva suprast prisiminus, jog kaip tik lietuviai susigiminiavo su svetimais, svetimieji pradėjo veikt lietuvų tautos sunaikinimui. Jie pirmiausia veikė atsargiai, atyžiai tēmųdami kur yra silpnesnieji punktai, o tuos suradę, emė, kelt nesutikimus. Silpnesnės dvasios žmonėms emus vaidytis tarpe savęs ir tą pamest ne pajiegiant, nesutikimų sėjėjai, tykojanti lietuvų pražuties, savo darba pradėjo augštesnėse sferose, tarpe didžiūnų ir pagaliau net tarpe valdonų, vienus paperkant, kitiems šį ar tą pažadant, net kol ir ten pasėjo nesutikimus. O kada nesutikimai prigijo, likosi tik sėt intrigas, kad sukursčius vienus prieš kitus. Iš to kilo užvydėjimai vienų kitiems tai garbės, tai turty, tai valdžios, ir iš to prasidėjo savitarpinės kovos, tos išaugo į kares, ir taip valstybei parsiejo nusilpnėt iki

ties, kad reikėjo prarast savo laisvę ir nepriklausomybę.

Svetimųjų pasėti nesutikimai tarpe žmonių mažumu prigiję nuokart, toliau jau jie veisėsi patys. Žmonės pripratę prie vaidų ir savitarpinių nesutikimų, gimdė savo kartą jau iš pat kudykstės dienų kerštingą ir taip jau auklėjosi kerštininkų karta originališka. Iš šį kita karta gimė daug kerštingesnė ir su didesniu užvydėjimu, ir tokiu būdu pas mus išsiauklėjo neramus, vaidininkų elementas, kuris kuo toliau, tuo daugiau blėdiės veikia.

Kartą lietuvų tauta įpuolė svetimųjų vergijon ir tada pasirodė kaip reikalinga vienybė ir sutikimas. Kada lietuvų tėvynė pateko svetimon valdžion, kada svetimavaldžia suvaržė laisvę, atėmė tiesas ir užkrovė sunkųjį vergijos jungą, tada beveik visi suprato, jog reikia jieškot pasiliuosavimo, o kad pasiliuosuot iš po galingesnės spēkos, suprasta, jog reikia visiems teltis bendron kovon. Ir susitelkus kovota tol, kol kova buvo laimėta. Tik dėja, kad laimėjimu ne ilgai džiaugusis, viskas užmiršta, ir vėl imta sirgt nesutikimų liga, ir vėl imta skirstytis į atskirus burelius, tik ne tam, idant veikt vieną darbą, pasidalinus, idant kiekvienam nuveikus savo dalį, bet tam, kad vieniems kitus nugalėjus.

Taip yra tėvynėje. Išeičioje dalykai dedasi biskį kitaip. Čia išeičius niekas ne persekdojo, niekas nevaržė jų tiesas ir jie gyveno laisvai, nors vėliau jie pradėta biskį varžyt. Ir todėl jie neturėjo progos persitikrint, jōg kartą reikia užmiršt pasiskirstymus ir stot bendran darban savo išsilaikymui. Ir laisvai gyvendami jie sau liuosai sirgo toliau prigimtaja liga, kuri kaskart vis apima didesnę dirvą. Ant galų prieita net tiek, kad šiadien jau daugelis ir tiesiog pasako, jog jiems nesvarbu save išlaikyt, jie yra tik žmonės ir apart ypatingų laimėjimų tik sau, jie nieko daugiau sau ne reikalauja. O kad laimėt tik sau, ir tai kiekvienam skyrium, jie mato reikalą atskirai kovot, ir kovot ne su priešpau, nes jōs jie ne kenčia, bet su sa-

LIETUVIAI AMERIKOJ

LAWRENCE, MASS.

Iš "Dzimdzi-Drindzi" vakaro.

Kasgi tie Lietuvos valstybės artistai? Iš tiesų, kol buvau jų nematęs ir ne girdėjęs estradoje, tai mažai ir maniau apie juos, nes kurie iš Lietuvos sugrįžo Amerikon, daugiausia pasakojo, jog Lietuvoj nieko gero nėra. Bet teko persitikrint, jog Dzimdzi-Drindzi vokalio artistai reiškia daugiau negu apie juos galima manyt.

Rugs. 28 d. nuėjau salėn, kurioje buvo ruošiamas tų artistų vakaras. Salė buvo jau pilna publikos, įvairaus amžiaus, abiejų lyčių žmonių. Pasidairius, pasimatė žmonių ir iš kitų kolonijų atvykusių kaip iš Haverhill, Lowell, Boston ir kitų. Tik iš mūsų kolonijos pramoninkų buvo labai mažai, vos keli. Juk čia jų yra kelis kartus daugiau.

Bet laukiu prasidedant programo. Ir netrukus prasidėjo veikalas "Jovalas". Artistai savo kalba, savo judėjimais, publiką užžavėjo. Veikale išjuokiamas Amerikos lietuvių žargonas. Sušina du žmonės, pasisveikina, pasibučiuoja ir pradeda kalbėtis.

—Žinai brolaus... ar ne turi degtuką?

—Ne. Turiu "mečkų".

—"Mečkės" nieko ne "mačys", reikia degtuko.

Besikalbant "amerikonas" išsiima degtukų skrynukę—še "mečkų"—Tai degtukai! Ir ginčijasi jiedu, o publika gardžiai juokiasi. O kad kalba eina ir apie kitus dalykus, tad ir daugiau parodoma iš "amerikonų" lietuvių žargonu, kas iš tiesų, iš šalių klausančiam ir išrodo tikru jovalu, todėl publika turi progos iki norui pasijuokt.

"Amerikonas" galiau ima Vanagaitį prašyt, kad padainuotų. Sutikus, giedama kvartetu, pianui palydint. Čia publikoje dingsta

juokai, užstoja tylą ir kiekvienas, su ašarotomis nuo juoko akimis, klausosi dainos. Antrą dainuojant, publika atgyja.

Antras veikalas "Prakalba" ir "Laisva Lietuva". Čia daugelis iš publikos susigraudina iki ašarų. Čia plekšuoja Lietuvos trispalvė vėliava, čia Ainis su kanklėmis ir Lietuvos kareivis. Sakoma deklamacija "Yra šalis kur upės teka", Ainis dainuoja bočių atminties dainą, kanklėmis pritariant, o kareivis atsiklaupęs prieš vėliavą, prisiekia tol ją laikyt rankoj, kol iš Vilniaus bus išvyti lenkai.

Ant galo artistai sudainuoja "Lietuva, tėvyne mūsų!" Publika sustoja, ir himnui pasibaigus, uždanga nusileidžia.

Abelnai, artistams Lawrence pavyko. Kiek teko girtų, gryno pelno atliko \$120. Publika likosi labai užgandinta ir dabar vieni kitų klausinėja, kada artistai vėl atvažiuos.

J. Žukauskas.

NEWARK, N. J.

Ruošiamasi prie veikimo.

Varpo horas, prasilinkus vasaros sezonui ir pasibaigus įvairioms vakacijoms, dabar ruošiasi prie veikimo "po stogų". Pirmoje vietoje duos plataus programo koncertą, kuris įvyks 9 dieną Lapkričio, Lietuvių salėje, 180 New York Ave.

Šis horas savo surengimais praėjusioje žiemoje labai atsižymėjo koncertais ir operete "Silvia". Žmonės atsigeret negalėjo tokiems šaukais ir maloniais surengimais. Tad tikimėsi, jog šiais metais Varpo horas suloš labai žymią rolę dailoje, tarpe Newarko lietuvių, nes, kaip jau žinome, jis susideda iš prakiliausio Newarko lietuvių jaunimo, ir turi labai gabų vedėją, ypatyje p. A. Radzevičiaus.

Senas Newarkietis.

Kaip išrenkamas prezidentas.

Kada kongresas renka prezidentą?

Nuo laiko, kada Suvienytose Valstijose pasirodė trečia politiška partija, vadovaujama senatoriaus Roberto La Folletto, yra daug žmonių, kurie pamano apie susiskaldymą balsavimų, ir jei du kandidatai į prezidentus gautų lygiai elektoriškų balsų, kas tada galėtų liktis prezidentu ir vice-prezidentu. Paprastai, kaip prezidentas taip ir vice-prezidentas renkami elektorių, kuriuos renka valstybės piliečiai, savo balsavimais. Kiekvienos valstijos elektoriai

susirenka savo valstijos sostinėn, antrame antradienyje Sausio mėnesio, po rinkimų Lapkričio mėnesyje, ir balsuoja už savo partijos kandidatus į prezidentus ir vice-prezidentus. Balsavimai blankos, į kurias elektoriai užrašę savo balsus, sumeta į urną, suimamos ir siunčiamos Suvienytose Valstijų senato pirmininkui, kuris antrame trečiadienyje Vasario mėnesio, akiveizdote visų senatorių ir kongresmonų, bendrame susirinkime, atplėšia kopertus, išima iš jų elektorių balsavimo blankas ir leidžia suskaityt balsus. Du kandidatai, kuriems elektorių atiduota daugiau balsų, tampa apšaukti išrinktais prezidentu ir vice-prezidentu. Išrinktieji 4 dienų Kovo mėnesio prisiekia teisingai pildyt savo pareigas, ir nuo tos dienos užima jiems skirtas vietas.

Žmogus.

Čia reikia primint, jog tik

absoliutiška didžiūma išrenkama prezidentas ir vice-prezidentas. Kuomet yra daugiau stiprių kandidatų, gali pasitaikyt, kad balsams susiskaldžius, nė vienas kandidatas negautų absoliutiškos balsų daugumos. Tokiam atsitikime Suvienyto Valstijų konstitucija permato budą, ir pasiūlo jį išėjimui iš kėblos padėties. Suilyg konstitucijos, tokiam atsitikime, susiskaldžius elektorių balsams ir kandidatams negavus reikalingos didžiūmos balsų, prezidentą renka kongresas, prisitariant prie konstitucijos dylikto paragrafo, balsuojant už vieną iš trijų kandidatų, kurie balsavimuose yra gavę daugiausia balsų. Kiekvienos valstijos atstovai, arba reprezentantai, turi tik po vieną balsą. Balsuotojų kvorumas susidaro tada, kada reprezentuojama trys trečiadaliai valstijų. Prezidentas išrenkama dauguma valstijų. Jei nė vienas iš kandidatų į vice-prezidentą negautų didžiūmos balsų elektorių balsavimuose, tada senatas renka vice-prezidentą, iš dviejų kandidatų, gavusių daugiausia balsų. Šiame reikale kvorumą turi sudaryt du trečdaliai senatorių, ir didesnė pusė laimi rinkimus.

Kada susidaro tokia padėtis, kada kongresui reikia rinkt prezidentą, toki kongreso rinkimai turi prait prieš prezidento prisiegos dieną, t. y. prieš 4 dieną Kovo mėnesio. Jeigu tokiam atsitikime kongresas nesuaitaiko prezidentą išrinkt prieš 4 dieną Kovo, tad vice-prezidentas liekasi prezidentu, kaip ir prezidentui numirus, ar šiaip prezidentui ne galint pildyt savo užduotis. Tik klausimas: kas butų, jei tokiam atsitikime ir senatas nesuaitaiktų, ir vice-prezidentas nebutų išrinktas? Konstitucija į tai nieko ne atsako. Galbut iki šiol niekas tokių kėblumų nesitikėjo, tad ir konstitucijon tam taisyklės ne pridėta. Bet šiadien galima visko tikėtis, ir jei taip atsitiktų, reiktų jieškot budo pirmiaus įstatymų sutvėrimui, ir tik paskui rinkt vice-prezidentą.

Suvienyto Valstijų istorijoje buvo jau keturi toki atsitikimai, kad elektoriai prezidentą, nė vice-prezidentą ne išrinko. Iki 1804 m. elektoriai ne balsuodavo nė už prezidentą, nė už vice-prezidentą, skyrium, bet už abu du, kartu. Suskaičius balsus, kuris gavo balsų daugiau likosi apšauktas prezidentu, o mažiau balsų gavęs, likvidavosi vice-prezidentu. Elektoriai balsuodami davė po du balsu kiekvienas. Prie tokios rinkimų sistemos, galėjo pasitaikyt, kad du kandidatai galėjo gaut lygiai balsų ir pasekmių nebutų gauta, nes nebutų galima pasakyt, kuris turi liktis prezidentu. 1800 m. rinkimųose republikonai (pirmąkart šiaidieninių demokratų) balsavo už Jeffersoną ir Burremą, gi federalistai balsavo už Adamsą ir Pinckney. Iš 138 elektorių, 73 balsavo už Jeffersoną ir 78 už Burremą; 65 už Adamsą, 64 už Pinckney ir vienas už Jay'ą.

Tokia balsų lygybė už Jeffersoną ir už Burremą, privedė prie to, kad prezidento išrinkimo tiesos nuėjo į kongresą, kuris per kelias dienas negalėjo susitart kaip tą vieną dalyką išrišus. Balsuota nuo 11 iki 17 Vasario dienai ir tik paskutinėje dienoje dešimtis valstijų išsireiškė už Jeffersoną, keturias už Burremą ir dvi nutilėjo. Tokiu būdu Jefferson likosi kongrese išrinktas prezidentu.

Kad nuo tokių kėblumų apsisaugojus ateityje, prieš sekančius prezidento rinkimus, prie konstitucijos pridėta priedas, sulyg kurio elektoriai turėjo pirmiau išrinkt prezidentą, paskui vice-prezidentą, vieną ir kitą renkant atskirai. Metuose 1825 vėl kongresui parsiejo rinkt prezidentą, nes sulyg elektorių balsavimo, Jackson ir Quincy gavo lygiai balsų. Kongrese balsuojant už prezidentą, už Adams išsireiškė 13 valstijų. Kilo didelis trukšmas, kada elektorių balsavimuose Adams gavęs mažumą, čia gavo didžiūmą. Trukšmas betgi nieko ne gelbėjo ir Adams likosi prezidentu.

Metuose 1837 pasirodė, jog elektorių balsavimas irgi nepavyko balsuojant už vice-prezidentą. Kandidatų buvo du, ir abu gavo daug balsų, bet nė vienas neturėjo reikalingos daugumos. Dalykas atsidurė senate ir ten vice-prezidentu likosi išrinktas Johnson. Paskutiniu kartu buvo kėblumai vėl su prezidentu. Pirmieji balsavimai pravedė demokratų didžiūmą, bet republikonai ginčijus, kad dar tris pietinės valstijos stovi už republikonus: tomis valstijomis nurodyta: Florida, Louisiana ir So. Carolina. Atėjus laikui, pasirodė, jog tose valstijose, o su tomis ir Oregon, veikė dvieji elektoriai, ir iš tų valstijų perduota dveji elektorių balsavimai. Kad išrišt šį kėblų dalyką, kongresas paskyrė taip vadinamą elektorių komisiją 29 Sausio, 1877 m. Komisijai pavesta ištirt visą dalyką, ir patirt, ar balsavimai legališki, ar ne. Komisija tik 2 dieną Kovo paskelbė pasekmes. Komisija paminėtų valstijų balsus pripažino republikonams. Dešimčia metų vėliau, kongresas užgyrė įstatymą, kuriomis paliekama atsakomybę toms valstijoms, kuriuose elektoriai padaro klaidą.

Ar šių metų rinkimuose gali įvykt koki kėblumai, iš anksto niekas negali pasakyt, bet demokratams ir republikonams turint įtekingus kandidatus, prie tų esant populiariskam ir trečiosios, neprigulmingųjų partijos kandidatui, kaikas prisimena, jog gali įvykt elektorių susiskaldymas ir tokiu būdu balsavimuose galima negaut reikalingos daugumos elektorių balsų.

Suvienytose Valstijose sauzudysčių yra dvylika kartų daugiau negu Anglijoje. Daugiausia sauzudysčių atsitinka tarpe murinų.

Indijose yra 25,000,000 vyrų našlių, kuriems jų tikyba draudžia antru kartu vest žmoną.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Laivas laužymui ledū.

Ikišiol pirkliai, kurių laivai plaukioja didžiauose Suvienytų Valstijų ežeruose, turėjo daug nuostolių, kuomet žiemai priėjus, ežerai ima šalt. Ledai, vandenį pridengdami, sulauko, arba dalinai apsunkena laivų plaukiojimą, ir tuomet darosi nuostoliai.

Kad laivai galutinai nestotų, tam tikri laivai laužydavo ledus, be sustojimo eidami vienon ir antron pusėn, kad savo judėjimu nedavus ant vandens tvirtis ledui. Bet ir tame darėsi nuostoliai, kadangi ledų laužymui skirti laivai naudojo jiegą tik tuščių laivų varymui.

Dabar patentų biuras turi naujo išradimo laivą, kuris, jei pasirodys praktišku, galės daug išlaidų sutaupyti, paliausojant daugelį tuščių laivų, kurie ikišiol ežeruose laužė ledus. Šitą naują laivą išrado submarino išradėjas Lake. Jo išrastas ledų laužymui laivas lyginasi submarinui, kadangi jis savo darbą veiks po ledų panėres.

Naujai išrastas laivas yra kaip ir visi laivai. Turi ant savęs stiepus, bevielinį telegrafą ir viską, kas yra ant paprastų laivų. Dėnis jo apvaliai gaubtas taip kaip laivų, vežančių geležies rudą. Ties viduriu yra iškeltas kopturas, kurio abiejose galuose yra po apskritą pjuklą didelį noragą. Toliau nuo kopturo yra pereskopas, per kurį galima matyti kas dedasi ant vandens paviršiaus, kada pats laivas yra po vandeniu, ar po ledū.

Kada laivas lenda po ledū, jo stiebai su bevielinio telegrafo vielomis, paguldomi ant dėnio. Po ledū laivui palindus, jo viduje paleidžiama mšinos, kurios suka ant dėnio, prie kopturo esančius pjuklus. Pjuklai pjauna ledą iš apačios, ir taip dviem pjuklam sukantės, išpaujami tulo platumo ledas, lentos pavidale, kurią nuo kraštų plėšia prie pjuklų esanti noragai. Už paskutinio norago kyšoja peresko pas ir geležinis kaminėlis per kurį gaunamas laivo vidun oras, žmonių kvėpavimui. Reikalui esant, pereskopas ir kaminėlis įtraukiamas vidun ir laivas gali nerti po ledū. Išėjus laivui į atvirą vandenį, jis išsineria iš po vandens, pasistato stiebus ir plaukia kur jam reikia, vandens viršum.

Siuvimo mašinos istorija.

Suvimo mašinos išradimas nors ir yra priskaitomas amerikonomams, vienok pirmutinės suvimui mašinos pavyzdį sustatė vokiečiai kriaučius, Karolis Wiesenthal, 1775 metuose, ir pareikalavo savo išradimui patento. Bet išradėjui neturint užtektinai pinigų paties išradimo išstbulinimui, išradimas nuėjo užmirštin. Po 60 metų, anglas Duncan pradėjo dirbt savo išradimo siuvimui mašiną, bet jo išradimas pa-

siriodė nepraktiškas. Vėliau francuzas, kriaučius Timanie, 1825 metuose pareikalavo patento savo išrastai mašinai. 1841 metuose Timanie tapo pakviestas į Paryžių, su savo mašina siut kareiviams mandieras. Mašina pasirodė gana praktiška, tad Paryžiuje susiorganizavo bendrovė šitų mašinų išdirbimui ir išplatitimui kitose šalyse, už Francuzijos rubežiu.

Pasklidus žiniai, Paryžiaus kriaučiai nusigando. Manydami, jog Timani'o mašina atims jiems uždarbį, susitarę užpuolė Timani'o siuvyklą, sudaužė jo mašiną, gi pats Timani turėjo bėgti iš Paryžiaus, netekęs darbo, kad išgelbėtų savo gyvastį. Per septynis metus jis įieškojo žmogaus, kuris paskolintų jam pinigų įsitaisymui naujos mašinos. Suradus tokį žmogų, 1848 metuose Francuzijoje užsikūrė revoliucija ir Timani vėl likosi be skatiko. Nenusimindamas jis vienok, savo išradimą pasiryžo išstatyti Londono parodoje, tikėdamasis gerų pasekmių, bet ir čia nelaimė. Išsiųstas siuntinis kelionėje užtruko ir parodon atėjo pervėlai. Šitas nepasisekimas Timani'ui pribaižė: jis po kelių metų numirė pavargėlių prieglaudėje.

1819 metuose, apie išradimą siuvimui mašinos Europoje žinia pasiekė tulą Elias Howe, gyvenintose Valstijose, Massachusetts valstijos audyklų darbininką, kuris taja žinia užsiinteresavęs, ėmė galvoti apie tokios mašinos padirbimą ir 1844 m. jis sustatė gana praktišką pavyzdį. Bet ir jam nesisekė surast žmogų, kuris duotų pinigų mašinos išdirbimui, išstbulinimui ir išplatitimui.

Negaudamas pagalbos ant vietos, 1850 metuose Howe iškeliavo į Angliją įieškoti pagalbos; jam iškeliavus, Singer padirbo tokį pat pavyzdį ir tuojaus gavo paramą tarpe savo pažįstamų, siuvimui mašinų išdirbimui. Sugrįžęs Howe, turėjo per teismą priverst Singerį pripažinti jo išradimą. Singeris susidėjo su juom ir įsteigė siuvimui mašinų dirbimo fabriką. 1867 m. Howe numirė kaipo turtingas žmogus, o Singer paskui išradimą patobulinęs, ir siuvimui mašinas išdirbdamas savo vardu, susikrovė didelius turtus.

Prietaisa nuodų išciulpiimui.

Jau nuo seniai žmonės tikėjo, jog gyvatei įkandus žmogų ar šiaip gyvuną, geriausias vaistas nuodų išžaidzos išėmimui yra gera degtinė. Pastaruoju laiku vienok toks įtikėjimas ėmė mažintis, nes viena, daktarai ėmė aiškinti tokio manylos klaidingumą, o antra, ir degtinės gavimu tikras vargas, nes geros gaut negalima, o gavus jos paprastos, namuose padirbtos, pasekmės gali but tokios pat kaip ir nuo gyvatės kandžio.

Pasakose ir dramose mūsų tankiai susitinkame su žiniomis apie pavojingus atsitikimus gyvatei įkandus žmogų, kuomet šioki ar tōki didvyriai iš žaidzos, savo lupomis išciulpia gyvatės suleistus nuodus. Praktiškai imant, tas yra teisinga. Kiekvienam galima gyvatės nuodus išciulpti, iš savo, ar iš svetimos žaidzos, jei tik tos ypatos, kuri imasi ciulpimo, yra sveikos, ne sutrukę lupos ir dantų smegenų oda. Kitaip esant, turint sutrukusias lupas, ar dantų smegenų plėvę, tokiam ciulpiui grumojama pavojus užsiuodijimo gyvatės nuodais.

Kad tokiam pavojui užbėgt, S. O. Bryant iš Bethany, Mo. išrado prietaisą gyvatės nuodų iš žaidzos išciulpiimui. Prietaisa yra gana paprasta. Susideda ji iš metalinės dudelės, prie kurios galo pritaisyta įdelis gyvatės nuodams, ir kitos dudelės su pompa oro traukimui. Pirmosios dudelės gale esantis guminis įdelis, pridedamas prie žaidzos ir ranka stumdam antroje dudelėje esančią pumpą, traukiamas oras ištraukia iš žaidzos gyvatės suleistus nuodus.

Sėmimas gazalino.

Pačią nešiojanti orlaivai, sakoma, sugaišta daug laiko, nes negali keliauti iš vietos į vietą, kadangi turim tikrose vietose nusileist vien todėl, kad pasisemt gazalino savo kurui. Kad taip laika negaišintus, pradėta galvoti ar nebutų galima surast būdą, su kurio pagalba, padėtinam orlaivui būtų galima pasisemt gazalino, ant žemės ne nusileidus, idant tuomi pagreitintus kelionę ir pačią siuntinius, paskirton vieton nugaubenus į laiką.

Pradėta galvoti, kaip būtų galima pernest gazaliną iš vieno orlaivio į kitą, kada jie lekia. Tuom patim karui pradėta įieškoti ir budo, su kurio pagalba, orlaiviams lekiant, būtų galima pačią siuntinius perkrauti iš vieno orlaivio į kitą. Kad šis pastarasis budas gali but dideliu ir ne užtikrinančiu riziku, tad atmainyta mintis ir imta įieškoti kitokio budo, su kurio pagalba, orlaiviams lekiant, būtų galima minimus dalykus orlaiviams perduoti tiesiog nuo žemės.

Neseniai tulas S. W. Kolchaskitz iš Buffalo, surado būdą perdavimui kilnojama dalykų, nuo žemės į lekiančius orlaivius. Ant žemės padirbta iš vielų žardis, pavidale V. Į šį žardį sukraujama priuostoji perduoti orlaivui dalykai ir taip laukiamas pralekiančio orlaivio. Orlaivis lekia iš tos pusės, kurioje yra klėtkos platusis galas, ir į klėtką meta tam tikrą, iš lengvo metalo padirbtą kamuolį, pririštą ant vielinės virvės, arba retezio, kuris vyniojasi ant vindo, esančio orlaivyje. Pralekiančiam orlaivui numetus tą kamuolį klėtkon, kamuolis traukiamas orlaivio į siaurąjį klėtkos galą, kuriame sukrauta gazalino įdai, ar pačią siuntiniai, su tam tikrais kriukais, už kurių kamuolis užsikabina, ir tada orlaivyje sukant vin-

dą, ant jo špulės vyniojasi virvė, ar retezis, ir taip pritraukiama klėtkoje buvę sukrauti dalykai, skirti orlaivui.

Išradimas įteikta patentu biuru, kuris dabar jį bando, ir jei pasirodys jis praktišku, bus paimtas vartonėn ir tada orlaiviai nereikalavus gaisuot laiką tupinėjant iš vienos vietos kiton, nes galės be nusileidimo ant žemės, pasiimti ką reikia, pralekiant pro tam tikras stotis, kuriose dabar jiems reikia nusileist ant žemės.

Fotografavimas po vandeniu.

Pastarais laikais orlaivis atidengė mums naują pasaulį, kuriuomi. išradimas būdo, su kurio pagalba galima iš orlaivio gaut paveikslą, atvaizdinančį gyvenimo po vandeniu, arba vandenyje. Dėl to karės metu orlaiviai vartota suradimui povandeniniu laivų, arba submarinų, gi šiandien orlaiviai pavartojama žvejonėse, kad suradus žuvų būveinę negiluose vandenuose. Fotografijos aparatas, aprūpinatas fotografavimo stikliais ir hemijomis prašalinimui spindulių, siekia vandenin giliau negu žmogaus akis, ką patikrina bandymai nu fotografuoti dalykus, paskendusius 50 pėdų vandens gilumoje. Bandymas pavyko visais atžvilgiais pasekmingai, ir šiandien be jokių kliuciu, iš orlaivio galima fotografuoti visus negilųjų vandenu kelius jurėse. Su šito atradimo pagalba, tokias upes kaip Mississippi, bus galima padaryti saugėnėmis laivų plaukiojimui, nors ir reikst tam sunaudoti savaitės ir mėnesius, idant nufotografavus dugno sluogsnis ir vandens vagas.

Vulkanų aplinkėse, kaip Italijoje ar Japonijoje, po kiekvienam žemės drebėjimui bus galima fotografuoti įtakų ir prieplaukų dugnus ir taip surast visus kelius, kuriais laivams galima plaukti, ir kuriais negalima. Mat laike žemės drebėjimo, jurių dugnas labai persimaišo: gylėse iškilta kalnai, gi pirmiau buvę kalnai, virsta gylėmis, kas nuokart negalima patirti ir todėl ikišiol, po kiekvienam žemės drebėjimui, daug laivų susidaužydavo. Matavimas vandens, nors yra geras budas, bet po katastrofų jis ne visuomet galimas. Todėl dabar orlaiviai su fotografijų aparatais, šiuose ir kituose reikaluose, pasitarnaus labai daug.

ŠIS-TAS.

Verdant kiaušinius kietai, išėmus juos iš verdančio vandens, visuomet reikia užpilt šaltu vandeniu.

Po marškinių ant kuno užtiestas laikraštis, ar šiaip popieros sklypas, duoda daugiau kunų šilumos, negu vilnonis drabužis.

600 miestų Suvienytose Valstijose, turi policistus apginkluotus gazinėmis bombomis, kovai su kriminalistais.

Kamino suodžiai yra geriausia traša žemvuogėms.

Atsiminimai iš karės laikų.

(Tąsa)

Praslinkus kokiom 5 valandom, išgirdome rėksmą: ura! ura! ura! ir pamatėm bėgant kareivį pro musų duobę, paskui jį antrą ir trečią. Skubiname lyst iš duobės, kad pažiūrėt kas čia darosi, kad bėga prieš vokiečius ir rėkia. Net nustebo me pamatę tokią daugybę kareivių, bėgančių pirmyn ir rėkiančių "ura!", kurių pirma visai nematėm, tik šautuvų balsus girdėjome. Su jais drauge atsitolino ir visas šaudymas nuo musų, iki penkių kilometrų.

Mės gavę vėl laisvai vaikščiot, vieni pradėjome į vežimą krauti maistą ir arkliams šiek-tiek pašaro, kiti ėjome arkliai įieškoti, kurių niekur negalėjome surasti; mat mės kaip prasidėjo šaudymasis, paleidome visus gyvulius palaidus į lauką, kad kilus gaisruui nesudegtų, tad jie šaudymo išsigandę ir išbėgiojo visi. Iš šešto arklų tik vieną suradom savo, vieną karišką, nors tas kariškas nelabai mums tiko, bet neturėdami kito, turėjome pasitenkinti juoju. Mums susirengus važiuoti jau ir kareiviai pradėjo vėl atgal trauktis; tris nuejo su nukirstais pirštais, vienas net apašalo iki musų atėjęs kokią pusę kilometro; atsisėdo ant akmenio, ir sako, reikės tuoj vėl visiems trauktis. Pasėdėjęs kelias minutes, nuejė miesto link. Mės susėdė į vežimą, išvažiuojam, bet kaip baisu buvo pažiūrėjus į vakarų kraštą! Ten jau buvo pradėję tempt. Debesys juodžiausias, liepsnose paskendęs visas vakarų kraštas, rodosi pekla atsivėrė, vokiečių granatos krinta į žemę, iškeldamos didžiausius stulpus žemių ir vis eina pirmyn, rodosi mus vydomos, atstumo mus tik per pusę kilometro.

Važiuojant per kaimą, žmonės verkia, merginos gailisi už savo padarytasias nuodėmes, kad jau dabar atėję pabaiga svieto, daugiau nereikės jau nieko.

Nuvažiavę 4 kilometrus į kitą pusę miesto, kur buvo rusai, sustojome pas vieną gyventoją pernaktov. Už valgę šiek-tiek vakarienės, ėjome gult; mudviem su dėde reikėjo ant vežimo, lauke gulėt, kiti visi stuboje liko.

Apie 9 vakaro valandą nuostojė šaudymasis, ir buvo visą naktį ramu, jau gaisrų pašvaistės šiek-tiek sumažėjo, bet ramiai miegot vistiek buvo baisu.

Iš ryto, saulei patekėjus, visi sukilom, papusryčiavę, išsirengėme toliau važiuoti. Nuvažiuovome 12 kil. pas giminius, ir manėme toliau nevažiuosime. Bet nuvažiavę, juos radom pasiruošusius važiuoti toliau. Teko mums apsisot tik kelioms valandoms, kol jie viską susiruošė, tada važiuovome toliau.

Mums kebaltant, apie 9 valandą ryto, ties Mariampole prasidėjo vėl šaudymas, padegė dvėjis namus. Pašaudę kelias valandas nutilo.

Frakas.

ir eisim namo, atsisveikinom ir išėjome.

Atėjome visai netoli miesto, per kokią pusę kilometro ir nenorėdami eit keliu toliau, sutarėme eit takais, kur bus arčiau; eidami radome nedidelius apkasus, ir tuojaus juos apžiūrėjom, tik Dievas mus saugojo, kad vokiečiai to musų žvalgymosi nematė, o butų sušaudę.

Taip eidami sau linksmai, juokavome, nemanydami apie joki pavojų. Tik štai, priėjus per kokių penkis šimtus metrų, išgirdome rėkiant vokiečių: "Curik!" ir mojant aplink ranka; vadinasi, jis liepia mums eit keliu, dėlto, kad čia einant mus suareštuos kaipo žvalgas. Mės nesuprasdami ką jisai sako, einame pirmyn, ir manome, kad jis mus šaukia. Bet štai mus einant tuom taku, per porą desėtų metrų nuo to vokiečio ir atėjus ties juom jis šaukia: "Kum, kum" ranka moja; ir pats eina artytn mūs. Mums nepasiskubinus taip greitai pasukt, bet kelis žingsnius žengus pirmyn, nusiēmė šautuvą nuo peties, ir suriko bausiu balsu "kumaer" doner vater!... farflukte...."

Mus visus tris didžiausia baimė apėmė; einame artyn prie jo, jis prie mūs, kalba vokiškai, mės nieko nesuprantame; pamatę, kad mės nesuprantame—vadinasi mus.

Na! manome eidami paskui, dabar jau pasibaigė mūsų gyvenimas! Nuves į kitą pusę namų ten kur daugiau vokiečių, ir sušaudys mus. Mus sušaudys, tiek to, bet kas musų tėvam pasakys, iš kur jie sužinos, kad mūs nėra? Baimė neapsakoma. Einam paskui vokiečių, niekur nesidairydami. Nuvedė mus pas karininką, pašaukė lietuviškai mokantį kareivį, ir klausia: kur mės norime eit.

Mės atsakom, jog einame namo.

—Ot! Tai kur jusų namai?

—Štai šitie, anoj pusėj Šešupės.

—O kur jus buvote?

—Mės nuo karės buvom išbėgę iš namų, o dabar grįštame.

—Na, gerai. Aš jus galiu paleisti, bet jus per miestą eit negalite, dėlto, kad tenai yra kita sargyba, kuri jus paims ir sušaudys kaipo žvalgas. Tada mės supratusome, kad ištikro papuolėm sušaudymui. Tad mės prašyt, kad mus leistų tiesiog, per Šešupę.

—Galiu, bet turite greitai eit ir pasisaugot, kad iš miesto nepamatytų, nes pamatę peršaus.

Nemažai nusidžiaugėm, nors tiek laimėję. Einame, iš miesto, gražiai matyt; prieiname Šešupę, baltomis vėliavėlėmis vandeniu nusmaigyta, kaipo ženklas, kad negalima eit. Mės vistiek perbridom, bet laimėngai.

Tik kitoj pusėj Šešupės, atgavome tikrą savo kvapą. Ir taip jau paskui be jokio pavojaus, parėjom namo, į savo gimtinę. Porai savaičių praslinkus, vokiečiai išėjo, ir vėl rusai sugrįžo...

(Galas)

LIETUVOS SPAUDOS BALSAS.

BESISVEČIUOJANT LAVIJOJE.

"Vokiečiai—latviam; lenkai—lietuviams".

"Lietuva":—Kai imi žmogus keliauti po Latviją, kai žiuri į jų gyvenimo, miestų, miestelių, kaimų, viensėdžių, visos didelės šio krašto kultūros, gražios tvarkos, kai noromis ar nenoromis visa tai imi lyginti su mūsų miestais, miesteliais, tvarka, su mūsų materiališkos kultūros skurdų, galvon nuolatos beldžiasi mintis:

—Spaudė vokiečiai latvius ir gniauzė, kad net šimtai prakaitų jiems, pavergtiesiems, išmušdavo, bet už tai ir kultūrą, gražią jiems davė. "Broliams" mums dėjosi lenkai ir jokios kultūros mums nedavė, arba jei ir davė jos šiek tiek, tai tik apgraužta, apgadinta. Gerai bent, kad nors dvasios sveikatos jie mums neatėmė, nors ir gerokai vietomis ją demoralizacija, išžiūmu praskiedė.

Rygos europėiskumas.

Gi kai ėmiau dairytis po Rygos miestą, kai jį bent dvidešimtą kartą savo gyvenime atlankiau, lyg kitomis, lyg naujomis akimis į jį šį kartą pažvelgiau, kitoki jį pamačiau. Visuomet jis man yra buvęs gražus miestas, gražiausias visoj buvusioj Rusijos valstybėj, bet iki kare vakarų Europos miestų aš beveik nebuvau matęs, tad ir Rygos lygint neturėjau su kuom. Dabar gi įžengiant į tą augstakauorę Rygą, josios gatvėmis bevaikšiodamas, ją iš augstų balkonų bežvalgydamas, pamačiau gražią gražiausią vakarų Europos miestą. Ir pamilau aš jį, ir gėrėjaisi aš juom, ir džiaugsiu, kad štai vėl esu tikrajame mieste.

Užia, kaip ir prieš karę kad užė švarus, elektros tramvajai, laksto gražūs poleruoti, blizgėdami autobusai, tik jau po karę, nepriklausomą latvių Rygoj atsiradę, pralekia, kad ir dažniausiai įvairios rusies, bet visuomet švarus automobiliai, kurių tarpe nieka dos nepamatyti mūsų ubaginių, su kažkokiomis zoliatinos lupatous vieton langų dulkėtu, nesipraususių "fordukų". Čia kad ir "fordukas" bėga, vistiek ir jis švarus, tvarkoj.

Turėk kantrybės!

Ar gatvėmis bevaikšėdijant, ar gražiose, švarutė huose soduose besilsint, ar per rinką tramvajum bevažiujant, tačiau, visuomet i visur junti judėjime lyg kažkokį apsnudimą, junti kad publika lyg prasiskiedusi būtų. Tokio gyvumo stumdymosi gatvėse, susi grudimo rinkose, kaip prieš karę, Rygoje kad yra buvę dabar nėra.

—Palaukit—ramina man latviai. Kągi norit? Jul prieš karę Rygoj buvo 550 tukstančių gyventojų, per karę buvo likę 180, dabar g mės jau turime 350. Palaukit, palaukit—duokit mums laiko po karės vargų atsi gaut, atsistatyt.

Ir nieko savo draugam nesakau, ir nutilęs, nesigin čiju, prisiminęs, kaip Lietu voj man įgrįsta, nepakenčia-

mi visi tie trumparegiai—verkslentojai, kurie kur eidami, vis verkšlėna:

—Mės maži, mės prazušime... Lietuva ubagų kraštas... Pas mus to ir to nėra... Nieko iš mūsų nebus...

Ir atsakau jiems, jei tik man jie kantrumo nėra išsėmę, kaip sakydavau savo draugams latviam:

—Turėsime daug ką, gal net ir viską, tik neverkšlėnkime, bet dirbkime, bukime kantrūs, svarbiausia gi duokime laikui savo daryt.

Valstybės kalba Rygoj ir Kaune.

Eini Rygos miesto gatvėmis ir džiaugiesi gatvių tvarka, lygiais, vienodais šaligatviais, tokiomis pat gatvėmis, grynai europėiške švara. Kad nor papirosk nuoruką išdrįstu kas nors pašalėn mest. Švarią tvarką latviam pasisekė išlaikyt. Bet pasisekė jiems Rygoj ir dar kas kitas: pasisekė jiems Rygą jau beveik sulatvint—gatvėse, krautuvėse, kur tik užėisi, visur beveik išimtinai girdi latvių kalbą. Tik retkarčiais išgirsi rusų, dar, rodos, rečiau vokiečių. Ir kalba vokiečiai kažkaip lyg pugsarsiai, lyg nedrasiai, kad keno nors ausies savo kalba kartais neįžeidus. Tas pats maždaug yra ir su iškabomis.

Ir prisiminė man ten, Rygos miesto gatvėmis bevaikšėdijant, mūsų Kaunas. Už einu dar neseniai vienon žydų krautuvėn Laisvės Alejoj, kur mūsų karininkai savo reikmenų nuolatos turį pirktis, kalbinu patį šeimyninką lietuviškai, tas gi mar atsako rusiškai. Aš prašau jį kalbėt su manim lietuviškai, tas gi tik piktai raukiasi ir vis tik brukia man rusų kalbą, man brukimą, žydas žmė šiaip taip keverzodamas žodžius kalbėt neva lietuviškai, vis piktai į mane žvairuodamas. Bet kiti tuo momentu čia pat esantieji karininkai vistiek kalbasi su žydeliu rusiškai. Ir lieku aš žyda aš nuo pat pirmos mūsų nepriklausomybės dienos visų pačioj vietoj matau. Ir bjauru man darosi, bjauru te tik dėlto, kad štai pačios Lietuvos širdyje niekinami lietuvių kalba, bet bjauru lar ir todėl, kad mės vis dar nepasijutome laisvi žmonės, nesugėbėjome giliai sa rto tiesas pajaušt, supraturgi ir giliai iki pat kauļų sme ženų jas pajutus garbinga gint.

Ir gina latviai savo kalbą išur pas save tik latviška kalbėdami, gina ją ne tik todėl, kad ji tėvų kalba, be gina ją dar ir todėl, kad j iadien latviu yra jo patie r jo krašto nepriklausomybės reiškinys. Latviai peavo kalbą lyg sakyte sako

—Buvome pavergti ir paiekinti mės ir mūsų kalba r buvo pavergtas mummymogus. Šiadien iškilome i tuo savo, nuo latvio žmogaus numetėm vergovę, iko mummyse vėl tik žmogus ats vienas be vergovės. Ir kaip gi kitaip, kaip gi geriausiai mės savo tą išsiva-

davimą reiškiamo jei ne per kalbą, kuri žmogaus latvio reiškęja yra. Tad kas negerbia, nesaugoja latvių kalbos, tas negerbia, nesaugoja ir latvio žmogaus, visos latvių tautos garbės.

—Aš kalbu latviškai ne tik todėl, kad esu latvis, bet dar ir todėl, kad ši kalba yra mano ir mano krašto išsivadavimo, žmoniškos garbės simbolis—ženklas.

Ar suprato šį gilų principą bent pusė mūsų visuomenės? Manau, kad dar ne.

Ir nesuivaldau vienos mūsų kalbos, o per ją ir mūsų suverenumo bei laisvo žmogaus garbės paniekimo priežasties, čia nepaminėjęs butent: kai kurių mūsų "didėnių ponų" Rusioj pririnktų žmonių, abnegacija, negabumas, tinginystė bei apsilėidimas. Ir tenka dažnai girdėt nusiskundimų:

—Pririnko jų ten Rusioj ir čia prisivežė: ir vaikščioja jos čia pasiputusios, kad jų vyrai augštas (dažnai nedėl savo gabumų) vietas užima. Ir per tuos kelis metus, kai jos čia gyvena, nesugėbėjo ar sugėbėt nenorėjo lietuvių kalbos išmokyti. Kur tik pasisuka, kur tik ateina, tuojau visiems savo kalbą kiša, mūsų gi inteligentai lėl blogai suprostos tolerancijos, tuojau skuba su "poniomis" "unisonu" kalbėt. Kaipgi! Dar galėtų užsigaut, kad kalbi joms nesuorantama kalba.

Pietūs Rygoj ir Kaune.

Visas vargas, kad pas mus Kaune ir pavalgyt sveikai ir gardžiai nėra kur. Bepigu Rygoj, kad ir pas slauanajį Rygos lietuvių ir švarus kambariai, ir švariai, kad ir paprastai pasidabinusios tarnaitės ir marmuro stalai, gi kai paduoda valgių sarašą—gal net 30 ar 40. Net galva žmogui svaigsta, ką čia ir užsisakyt gi kai imi valgyt, kai pavalgai—ir smagu prisimint, kad gardžiai valgai, ir jauti, kad sveika, ir užmokėjai maždaug tiek pat, kiek ir Kaune už tos pačios rūšies valgi.

Už tai kaip nesmagu darosi prisiminus, kad štai reikės Kaune kad ir neva geriausiame restorane valgyt pusiau šaltos, lyg ir praskieštos sriubos, neskanus antro valgio, kad valgių nėra iš ko posirinkt, svarbiausia gi, kad tie mūsų įvairios rūšies valgydintojai visai nemoka sunaudot Lietuvos produktų, kad beveik vien viena mėsa verčiasi, visai užmiršdami apie daržoves, sezoninius valgius ir tt. Taip ir norisi pasakyti, kad ir čia kultuors stoka.

Tautiškos vėliavos.

Statūs ir dideli Rygos nainai. Lyg kokiais kanionais ini. O ten aukštai, išilgai zisos gatvės, karo raudonos, Baltai persijuosusios latvių vėliavos. Augštai, dažniausiai iš po pačių pastogių iščištos vėliavos, rodos netik niestą, namus, bet patį dangų dabina. Net linksma ir kažin kaip ypatingai lengva eit taip gražiai ir taip garbingai papuoštomis gatvėmis. Ir puikybė, kasžinkoks įpatingas pasididžiavimas ma krutinėj judėt, kad štai au, lietuvių—latvių kongreso dalyviui, visas miestas reiškia didžiausią garbę, kad iškėlė didžiausios pagarbos ženklus—tautiškas vėliavas. Ir per tą džiaugsmą dėl tos taip lengvai, rodosi įgytos garbės, ima skverbtis skaudus pajutimas:

—Pagerbė mus latviai didžiausios pagarbos pažymiu. Bet gi ar ištesėsime mės juos pas save kitais metais taip pagerbt? Ne, neištesėsime!

Neištesėsime, nes Kaunas vėliavomis nepasidabins. Nepasidabins, nes dabinas jįsai tik valdžiai įsakius. Ryga gi pasidabino, vien laikraščių paraginimo paklausius. Nepasidabins, nes Kauno visuomenėj dar mažai išsivystęs pilietybės, visuomeniškumo instinktas. Nepasidabins, nes Kaune dar tik mažas namų skaičius lietuvių rankose, Rygoje gi, sprendžiant iš iškaibintų vėliavų skaičiaus, tiesiog milžiniškas namų skaičius lietuvių rankose.

Kuom mės pagerbsime latvius?

Nepagerbsim mės gerbiamų mūsų svečių, brolių savo, vėliavų masomis, nes ką būtų

vertas priverstinas pagerbimas, bet pagerbsime juos ir pamylėsime kuo tik galėsime, svarbiausia gi lietuvišku širdingumu bei veisingumu, ir pasveikinsime mės juos stambiais savo užrašais, kaip jie mus pasveikino. Ir iškelsime mės jiems ir todėl, kad ši kalba yra ma no ir mano krašto išsivadavimo, žmoniškos garbės simbolis—ženklas.

—Jei mės taip valgysim, kaip mės čia broliai latviai vaišina, tai greit suvalgysim ir Latviją ir Lietuvą.

Pietūs Rygoj ir Kaune.

Visas vargas, kad pas mus Kaune ir pavalgyt sveikai ir gardžiai nėra kur. Bepigu Rygoj, kad ir pas slauanajį Rygos lietuvių ir švarus kambariai, ir švariai, kad ir paprastai pasidabinusios tarnaitės ir marmuro stalai, gi kai paduoda valgių sarašą—gal net 30 ar 40. Net galva žmogui svaigsta, ką čia ir užsisakyt gi kai imi valgyt, kai pavalgai—ir smagu prisimint, kad gardžiai valgai, ir jauti, kad sveika, ir užmokėjai maždaug tiek pat, kiek ir Kaune už tos pačios rūšies valgi.

Už tai kaip nesmagu darosi prisiminus, kad štai reikės Kaune kad ir neva geriausiame restorane valgyt pusiau šaltos, lyg ir praskieštos sriubos, neskanus antro valgio, kad valgių nėra iš ko posirinkt, svarbiausia gi, kad tie mūsų įvairios rūšies valgydintojai visai nemoka sunaudot Lietuvos produktų, kad beveik vien viena mėsa verčiasi, visai užmiršdami apie daržoves, sezoninius valgius ir tt. Taip ir norisi pasakyti, kad ir čia kultuors stoka.

Latvių šiurkštumas.

Tačiau nereikia manyt, jog latviai yra tos kultūros augštumose. Bet ir jie patys prie to nepretenduoja. Aiškiau, kad toks pretendavimas jiems tik į bloga išeitu, nes lyg-suparaližuotų bendrą jų kultūros eigą pirmyn. Ir tą jų vis tik nesulyginamą su vakarinės Europos kultūra dažnokai pajunti bei pamatai. Antai, kad ir garsus pas mus latvių šiurkštumas, kurio vakarinėje Europoje jei bent tik retkarčiais pajusi (ir dažniausiai Vokietijoje). Tas šiurkštumas vis dar gerokai reiškiiasi, kultūra vis dar nespėjo jo išdildyt.

Beskubinant į kongresą, paklydome siaurutėse, suktose senoj miesto gatvėse. Prieinu prie policininko ir mandagiai klausiu jo kelio. Šisai parodo, bet padaro tai šiurkščiai, lyg supykęs. Skubinuosi nuo jo greičiau pasitraukt, kad dar daugiau žai išsivystęs pilietybės, visuomeniškumo instinktas. Nepasidabins, nes Kaune dar tik mažas namų skaičius lietuvių rankose, Rygoje gi, sprendžiant iš iškaibintų vėliavų skaičiaus, tiesiog milžiniškas namų skaičius lietuvių rankose.

Kuom mės pagerbsime latvius?

Nepagerbsim mės gerbiamų mūsų svečių, brolių savo, vėliavų masomis, nes ką būtų

aš tik žiurlu, kad ir man nereikėtų ko nors klaust. Tegul dievai jį myli ir su jo atsakymu ir su jo mandagumu.

Tačiau argi nemandagumas būtų koks nors latvių tautos privalumas? Jokiū budu! Juk visi tie latviai, su kuriais mums, kaip kongreso dalyviams ar ekskursantams teko turėt reikalo, buvo mums paveiklingai mandagūs, širdingi, gražiausiai teikė mums informacijas. Taigi mandagumas nėra latvių tautai įgimtu privalumu, bet tiesiog reiškiiasi jis dažnai ten, kur jo but negali, tas gi reiškinys parodo, kad dar ne visa latvių tauta yra pasiekusi ganėtinai augštą kultūros laipsnį, kitaip tariant dar yra gana daug darbo latviams, kol jie savo ypač valdininkus ganėtinai apšifuos, išmoksins su publika mandagiai, kantriai elgtis.

Ir manau, jog mano draugai bei pažįstamieji latviai, su kuriis tiek naudingų ir smagių valandų laikė tu penkių dienų teko praleist, niekadus už tas mano pastabas ant manęs nesupyks. Juk aš jiems sakau ir dar ne vieną kartą žodelį pasakysiu tiesiog iš širdies, jiems gerą velydamas.

Argi latviams būtų geriau, jei ne aš, jų draugas, ne lietuvis, bet koks nors visai svetimas jiems šitai sakytu?

STRAIPSNIS 93

Reikia Reguliariškai Rodavytis su Doktoru

Kudikio viduriavimas yra ženklas pavojaus, kuriam reikia tuoj atsižūrēt. Ekstra atyda ir tinkama priežiūra iš motinos pusės, daug padarys, idant kudikį pernešus per šį pavojingą laikotarpį.

Visados reikia saugotis viduriavimo, kadangi mažiausias užpuolimas, jei negydomas, gali priverst prie rimtu painiavų. Reikia gydytoją šaukt net menkiems nuotikiams. Jei, vienok gydytojo nėra galima gaut, tai būtų patartina neduot maisto per 24 valandas, duodant tik paprasto vandens arba miežinio vandens. Jei po 24 valandų kudikiui pagerėjo, bandyk labai ploną mišinį (sakykime, pusę paprastos formulės) ir stiprinkime iki mišinis atatikis kudikio amžiui. Paprastai ima 10 dienų iki dviejų savaičių kol kudikis atgauna normalę padėtį viduriuose. Liga antrą sykį užpuola greičiau negu pirmą sykį.

Visados reikia bonkutes, čiulpikus ir virimo indus laikyt griežtai švarius. Tai geriausia atlikt pavirinant juos vandeniu. Vandenį vartojamą maistą gaminant reikia išvirint, ir atvėšint bei laikyt gerai uždaramame puode—o puodą ir uždangalą reikia pirma gerai pavirint. Sykiu tik tiek vandenio išvirk, kiek reikia visos dienos penėjimams.

Krutų pienas yra saugiausias pienas visados. Jei jo nėra, tai reikia parinkt maistui švarų, sveiką pieną, atmięžt sulyg kudikio amžiaus ir svorio. Jei nesi tikras savo aplinkės gauname piene, tai kondensuotas pienas suteikia idealiską maistą, delto, kad yra švarus, vienodas, maistingas, lengvai suvirškomas, ir visados galima jį greitai paruošt.

Jei duodama orančių sunka ir košelės (kaip rekomenduoją bile pieno formula), tai kondensuotas pienas tinkamai vartojamas suteikia visus augimui reikalingus elementus. Vidurių suirimo galima išvengt švarus maistas, švarus virimo ir penėjimo indai, grynus vanduo atšęrimui, tinkamas kiekis maisto ata-

tinkamai tarpais, drauge su gaminu kiekiu šviežio oro ir šaulės yra dideli žingsniai viduriavimą išvengt. Musės yra mikrobu nešiotijos ir dažnai užteršia maistą. Todėl svarbu tuos niekingus tvarinius vaikyt nuo kudikio ir jo maisto. Neįleiskite musių į stuba.

Kaip rašėme, dažnai nutinka, kad motinos negali žindyti kudikių ir turi duot kitoki maistą. Geras, grynas karvės pienas, tinkamai sulietas su tinkamu kiekiu geriausio cukraus atstoja motinos piene. O geriausias suliejimas parinkto pieno ir geriausio cukraus parduodamas po vardu Borden's Eagle Brand Pieno. Per tris gentkartes Amerikos motinos patistikėjo šiam pienui. Penint sulyg nurodymų, jie yra arčiausias šale motinos piene.

Perskaityk atydzial šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk at-

VAIKO sveikata labiausia priklauso nuo maisto kurį jam duodi. Lai nei viena motina nebando eksperimentuoti.

Žindyk savo kudikį, bet jei dėl kokių nors priežasčių jūsi pienas išsenka, nerizikuok maistais apie kuriuos nesi tikra.

Borden's Eagle Pienas buvo priimtas kudikių maistas per virš 60 metų. Jis yra gamtiškas maistas, kuomet motinos pienas neprieinamas. Gydytojai rekomenduoją jį motinoms sunkiausiuose atvejuose.

Jei nežinai kaip vartoti Eagle Pieną, prisiusk mums šitą paskelbimą ir mes pasišūime jums penėjimo instrukcijas. Kudikių Knygą ir kitokias brangias informacijas dykai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg. New York
No. 1.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — \$22,500,000
Idėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų idėjimo, nuo 6 iki 8 val vakaro.

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeverkyų krautuvę. Turiu naujusios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rūšies čeverkyus, kaip vyrų, moteriškų, mergaičių ir vaikų. Tik ateikit patis persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—
VINCAS ČESNA,
senas ledinis,
90 Millbury Street,
Su pagarba. V. Česna.

Reikalaukit mūsų Naujo 1925 metų knygu katalogo

"Dirva"
Mokslu, Literaturos ir Politikos Savaitraštis
Išėina penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.
Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00
Pusei metų pusė kainos.

"Dirva"
3352 Superior ave.,
Cleveland, O.
"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus Ameriką.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVI" TAS VISKĄ ŽINO.

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA
Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jūsu draugą arba gimnį, kreipkitės prie manęs.
Nuo rugpjūčio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—
13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

NORI ŽINOT

Kas dedasi Lietuvoje, pačiam pasauly, ore ir ant vandenių: kaip gyvena artimieji ir tolymieji kaimynai, koks jų gyvenimas ir kultūrinis plėtojimas.

Skaityk "Trimitą"

Jame rasi visa trumpai, aiškiai ir visiems suprantama kalba aprašyta: apie naujausius išradimus, įvairiausius nuotikius įvairių tautų ir žymesniųjų žmonių įvairiose epochose, gražiausių pavelskų tiek iš lietuvių, tiek ir kitų tautų gyvenimo, eilių, straipsnių svarbiausiais dienos klausimais, daug gražių apysakų žymesniųjų lietuvių ir kitų tautų rašytojų, idomiasiu įvairenybiu, juoku, poilsio valandai ir daug naudingų pasiskaitymų. "Trimitas" vienas turtingiausių ir pigiausių lietuvių laikraščių. Eina kas savaitė ketvirtadieniais, knygos formato 32—48 puslapių. Prenumeratos kaina š. m. antram pusmečiui: LIETUVOJ—6 litai, UZSIENY—\$1½. "Trimito" adresas:

"Trimitas," Kaunas, Laisvės Al. 26 Nr.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETISKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiską popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVŲ KALBOSE. Galite gaut pas mus, kaina 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

Išplatinkime Amerikos Lietuvį nuo dabar iki Kalėdų, pasidarbuokime!

Mes duosime kiekvienam gražias dovanas kas prikals mums naujų skaitytojų. Mes apdrausime kiekvieną ant 1000 dolerių, kuris tik primokės 75c. viršaus prie savo prenumeratos. Seni skaitytojai taip pat gali apsidrausti dar mokėdami 75c. prie savo prenumeratos. Apdrauda 1000 dol. mokama:

	Vertė pirmais metais apdraudimo	Vertė auga kiekvienais metais po	Vertė po penkių metų
GYVYBĖS NETEKIMUI	\$1000.00	\$100.00	\$1500.00
ABIEJŲ AKIŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ RANKŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
ABIEJŲ KOJŲ NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS IR VIENOS KOJOS NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS ir VIENOS AKIES NETEKIMUI	1000.00	100.00	1500.00
VIENOS RANKOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS KOJOS NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00
VIENOS AKIES NETEKIMUI	500.00	50.00	750.00

(Apdraudos vertė auga su kiekvienais apsidraudimo metais).

Kviečiame mūsų senus skaitytojus pasinaujinti savo prenumeratas. Meldžiame labai gražiai panaujinti prenumeratas, užrašytas giminėms į Lietuvą. Lietuvoje esančius apdrausti negalime. 75c. yra visa mokeskis už apdraudimą ant viso meto. Pas Doktorą nereikia eiti ant egzamino, pasakykite mums, mes prisijusim aplikaciją. Rengiame gražius kalendorius Naujų Metų dovanoms, kuriuos kiekvienas gausite. Meldžiame labai gražiai visų pasidarbuoti. Su guodone,

Amerikos Lietuvis

15 Millbury Street

Worcester, Mass.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Suv. Valstijų vėliavos istorija.

Suvienytų Valstijų vėliava yra trečia iš seniausių tautiškų pasaulio vėliavų; senesnė už Anglijos ir Francijos trispalvę. Pirmiausiai vėliava buvo autorizuota kongreso 1777 Birželio 14 dieną, kuri paminima kaip Suv. Valstijų vėliavos diena. Pirmiausiai vėliava pasirodė 1777 metais Rugsėjo 3 dieną, ant Stawix tvirtovės, kur dabar stovi miestelis Rome, N. Y. Pirmą kartą karės laukan išnešė Rugsėjo 6 dieną 1777 metais.

Buvo nuspręsta, kad kiekvienos valstijos būtų žvaigždė ir juosta, sudarant tryliką žvaigždžių ir tryliką juostų, nes valstybė originališkai susidėjo iš trylikos valstijų.

1794 metais Vermont ir Kentucky valstijas priėmė unijon, žvaigždžių ir juostų skaičius pasididino iki penkiolikos. Prisidedant prie unijos kitoms valstijoms, pasidarė aišku, kad gali būti per daug juostų. Tada kongresas 1818 metais juostas sumažino iki trylikos, kurios reprezentuoja tryliką originališkų valstijų, kuomet žvaigždė pridėta po vieną kiekvienai valstijai prisijungus. Ši vėliava pirmiausiai pasirodė trylikoj valstijų Atlantiko pakraščiuose, kur gyveno apie tris milijonai žmonių. Šiandien ji plevesuoja 48 valstijose visame kontinente, nuo jurių iki jurių ir 130,000,000 žmonių reikiama jai ištikimybės. Šios garbingos padėties susilaukė didelė žmonių meile ir pasišventimu.

Piliečiai ją kėlė, didvyrai mirė už ją. Yra matomas tvirtos dvasios ženklas, kuris atnešė laisvę ir gerovę žmonėms. Tai yra visų mūsų vėliava.

Suvienytų Valstijų vėliavos evoliucija.

Nuo senų laikų, įvairios tautos ir visokiose formose, atsižymėjimo ženklus ir simbolius vartodavo. Nėra tikrų žinių, kada šilkinės ir kitokios vėliavos ir tautų pradėta vartoti, tik žinoma, kad viduriniuose amžiuose Europos karaliai pirmieji pradėjo vartoti karališkus ženklus.

Pirma Europos vėliava pasirodžiusi Amerikos kontinente, ar tik nebuvo, vėliavėlė, plevėsavusi ant Leif Erikson laivo 1000 metais. Antra vėliava buvo Danijos ir Norvegijos, sujungtų karališčių 1473 metais, kuomet karaliaus Kristijono I ekspedicija vadovaujant Norvegui Johannes Scolvus, išlipo ant Labradoro krantų.

Anksčiausiai apsigyvenusių Europos žmonių šiame kontinente vėliavos buvo: Anglijos, Francijos, Holandijos, Švedijos ir Ispanijos. Anglijos vėliava pirmą kartą šiame kontinente buvo iškelta Jono Kaboto 1497 metais.

Suvienytų Valstijų vėliavos evoliucija rišasi su įvairių kolonijų vartotomis vėliavomis, todėl gal neprošali bus trumpai pažvelgti į kolonistų įvairias emblemas.

Atsižvelgiant į tai, kad Anglijos vėliava ilgai buvo vartojama Amerikos kolonijose, todėl jina padarė nemažai įtakos į Suvienytų Valstijų vėliavos išvystymą. Švento Jurgio kryžius buvo vartojamas Anglijoje iki 1707 m., kurio dabartinis raudonas ženklas priimtas ir Skotijos švento Andriejaus kryžius pridėtas pažymėjimui unijos su Skotija. Po susijungimo su Airija 1801, švento Patriciaus kryžius pridėtas, kas Anglijos vėli-

vai davė dabartinę išvaizdą. Henry Hudson, 1609 metais atvežė New Yorko priplaukon Danijos "pusę mėnulio" ženklą—vėliavą. Jina turėjo tris lygias horizontališkas juostas: gelsvą, baltą ir mėlyną su V.O.C.A. raidėmis vidurinėje, baltojo juostoj. Apie 1630 metus gelsvoji spalva pakeista raudona. Ši Danijos vėliava pasiliko iki 1664 m. kol Anglijos vėliava buvo iškelta.

Švedų kolonija susikūrė 1638 m. Delaware upės pakrantėse, po Švedijos vėliava—geltonas kryžius ant mėlyno lauko; ši vėliava pasiliko tol, kol tapo pamainyta Danijos vėliavos spalvomis 1653 metais.

Pirmutinę Ispanijos vėliavą atvežė Kolumbas 1492 metais, bet jokios Ispanijos vėliavos šiaurinėje Amerikoje nesimatė kol Ponce de Leonas atrado Floridą 1513 metais. Ispanijos vėliava ten pasiliko iki 1763 metų, kuomet Florida buvo prijungta prie Anglijos. 1783 m. Florida vėl pateko po Ispanija ir Ispanijos vėliava vėl užėmė senąją vietą. 1819 metais Florida pateko Suvienytoms Valstijoms ir užplevė savo Suvienytų Valstijų vėliava.

Svento Jurgio kryžius buvo vartojamas Massachusetts Bay kolonijoje 1643 metais. 1643 metais Plymoutho kolonija, Massachusetts Bay, Connecticut ir New Haveno kolonijos sudarė sąjungą po vardu Naujos Anglijos suvienytos kolonijos ir 1686 m. toji sąjunga priėmė bendrą vėliavą—švento Jurgio kryžius: raudonas baltam lauke su paauksuotu vainiku kryžiaus viduryje su karaliaus Jokubo II monogramu apačioje. Anksti 1700 metais kolonijos pradėjo atsimest nuo Anglijos vėliavų ir pradėjo vartoti savotiškas, tuomi parodant nepriklausomybės ženklus.

New Yorko vėliava buvo baltas laukas su juodu bobru viduryje; Rhode Islando buvo balta vėliava su mėlynu įkaru viduryje su žodžiu

VEJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

Iš lietuviškų dirvonų

Iš visos "merikos". Kaip tik prieš "sudną dieną" mūsų broliai ir sesers, draugai ir draugės, gerbiamieji ir gerbiamosios—barasi, vaidinasi, riejas, nesutinka, pešasi net jų kudlos dulksta. Gerai dar kad kelias airiškių palycomų gatvėmis vaikiojasi, o kitaip tai mūsų gerbiamieji ir gerbiamosios, draugai ir draugės, broliai ir sesers—ir stogus nuvartyti, ir langus išdažyti. O žinote kodėl taip? Ne, jūs nežinote. Todėl, kad jie negeria Trinerio kartaus vyno. O kad išsitrauktų jie nors po vieną "batelį", pamatytumet kaip jie nusiramintų. Je.

Špicbuk. Apsistojus mūsų ištautiškam veikimui, mus pasiėmė pavadaut ožkos, ikišiol gyvenę laukuose, pakrumėse, kaip Philadelphiaus jaunimas prie bulvių su grybais vakarienių. Jos dabar mažesniais ir didesniais buriais, lyg Šveicarijoje, leidžiasi iš kalnų, į miesto gatves, ir galvas parietę dairiasi, ar nėra kur namų lange įstatytos lentos su užrašu "For rent". Zur-zur.

Ricinas-s-s-s. Per atlaidus mūsų parapijoje, iš Waukegano buvo atėjęs vienas ubagas, kuris pasakojo, kad Chicagoje tuojau bus pabaiga svieta. Dėl baimės tokios baimės ir niekam ne mielos katastrofos, daktaras N. T. Klimas iš Jacksonville—Fe! pametė savo daktaravimą, ėmė pardavinėti lotus,

"Viltis" augstai ir su mėlynu kantonu, su trylika baltų žvaigždžių jame. Kitų kolonijų vėliavose buvo parašyta "Laisvė ar mirtis". Tai iš šitų įvairių vėliavų susidarė "Sars and Strips" istorija.

farmas, pudymus, dirvonus, o ne trukes gal parduos ir "šipkartes" ant mėnulio. Karabelninkas.

Kvyland, Oh! Avyčių vaiskas paliovė kalęs generolui Žukauskui auksinį kardą ir ėmėsi įieškot vaiko, kuris priimtų kandidatūrą į re-daktorių. Atsiradus tokiam kandidatui, jis bus leidžiamas mokyklon per 99 metus, ir mokslą jam užbaigus, jis bus pakviestas redaguoti lietuvišką laikraštį, kuris vadinsis "Big zero". Oh!

Wor...wor...ster, šmakšt. Čionai bevišėdami "Dzimdzi-drimdzi" komedijantai "subrėkino" kairiųjų panelių širdis. Jiems išvažiavus gastroliuot, panelės jaučiasi labai "blue". Puiku! Jeigu jie taip mokės užžavėti publiką savo gastrolėmis, kaip mokėjo užžavėti mūsų panelės "frontruimiuose", tai pasisekimas užtikrintas.... Dr. Iksas.

Braklino. Visa padangė niaukiasi ir jau girdisi griaustinis, tik kitoks negu ikišiol buvo girdimas, nes vieton gru-gru-gru-pykšt! dabar girdisi dzimdzi-drimdzi. Dramos tėvo observatorija pranašauja busiant labai nenormališką žiemą, nes toks griaustinis nieko kito negali reikšt. Pamatysime kas čia nusidės. Dr. Zur-zur.

Čiučukagi. Mums Dievas davė naują lietuvių advokatę Helen-Belmen-Jerry. Dievui ačiū už naujos mados lietuvių. Teisybė, iš vardo ir pavardės ji viskuom panaši "kinietei", bet ką tas reikišk? Juk čia yra "frykontri" tai ir lietuviškų džerių galima turēt. Derži mordu.

Var-vra-var... Dzukai šako: "Tas pats ant sulo, tas pats po suolu". Taip ir pas mus. Vienas "pilietis" neseniai buvo "ant sulo". Jis buvo ir organizatorius, ir prezidentas, ir politikas, ir mokintojas, ir ekspeditorius, ir kalbėtojas. O šia dien niekas nėra! Vaikščioja rėnkas po skvernais pasikišęs, ir dusauja. Gaila jo!

Aškaclandija. Gyvenimas mūsų dirvone tai kaip koks patiestas audeklas. Tik mišios, mitingai, gužynės—gužynės, mitingai ir mišios. Ir ko daugiau reikia? Žmogus sau prisimeldi, prišoki, prisirėkauji, kiek telpa, ir eik sau sveikas, miegot... Purkštikas.

Pilna dėl pakšt. Tai ko čia jūs taip labai stebėsite, kad Vokietijos jaunimas naktimis laukuose gyvena, prie degančių laužų? Pas mus "panelės" ir "ponaiciai" nė kiek ne prastesni. Jie čia irgi pakrumėse rengia grybų ir bulvių vakarienes, ir taip apsiėda, kad vos ausiant namo parsivelka. Alkanasis.

Bus tuoj binc. O pas mus jau sugriuvo visi senieji, su šaltu krauju sulipinti principai. Jų vietoje sutverta vienas, stiprus, nesugriaujamas ir išlaikantis kritikas principas "vytės". Viskas šalin, tik tai duokite vytes, o tada pasaulis bus išganytas. Šalin su visomis kitokiomis idėjomis. J. K.

KIBIRKŠTELĖS.

Žmonės tarpe savęs bėdavoja, kad veikėjų neliko. Teisybė: Seniaus laikraščiuose marguodavo įvairūs straipsniai, ir vis su tikrais autorių parašais. Dabar veikėjų nesimato, jų vietoj liko tik "darbuotojai", kurie bijosi pasirašyti savo vardą ir pavardę, pasirašė tik pavienėmis raidėmis, arba išsimislytais varda. —Z. Užkuraitis.

Kad juos šimts tuos žmones, kurie vadinasi prohibicijos agentais. Kaip jie pas paprastus žmonelius atranda "snapsą", tai atima ir išlieja, arba policijai atiduoda, o kaip patys užsimano "išsigert", tai važiuoja net į Angliją, ir ten už "stikliuką" moka po du ir tris doliarus. Tai tau ir laisvės šalininkai! —Z. Užkuraitis.

Stebėtinai ir nesuprantamas daiktas, Dempsey su Firpu kumščiomis badėsi per 15 minučių, uždirbo milijoną doliarų; Olimpijos kontestas, tesėsis vieną mėnesį, uždirbo nors \$361,900, o Europa, kariavus per keturis metus, prakišo viską ir dabar skaitosi su deficitu!

Sau Bostonas tai yra tokia vieta, kur vieni bincus kepa, kiti paskui vytes bėgioja, kiti automobiliais į stulpus važiuoja; vieni eina į bažnyčią, kiti paskui tuos seka, kad sužinot kur tie eina; vieni auginasi barzdas ir ilgus plaukus, kiti pyksta, kad jiems nė plaukai, nė barzdos ne auga. —XXX.

Jau kas, kas, bet dudukės dabar tai "bizi". Klausyk tik gerai, tai iš girsi dudukių balsą. O paskui jų balsą, žiurėk, eina žmonių minios, su paveikslais: tai Coolidge, tai La Follette, tai Davis. Trempia žmonėliai, akmenis mindžioja, ir vis duduoja, patys nežinodami kam.

Amerikoje aną savaitę įvyko dideli dyvai, beveik stebuklui panašūs. Mat Naujienų išėjo vienas numeris, kuriame nebuvo paminėta "Vienybė". Ką tai reiškia, nežinia, bet mums, papratusiems prie kasdieninio zurėjimo, išrodo dideliais dyvais. —Z. Užkuraitis.

Šete jums, kad norite! Jau ir katalikai šventą tėvą vadina "papu". Ar reikia didesnės bedievybės? Juk tai aiškus griovimas tikėjimo. Jeigu šventas tėvas taip bjaurojamas, tai kuom jie netrukę pradės vadinti patį tikėjimą? Ne. Pabaigo švie turbūt jau visai netoli. —K.P.M.

Visu trijų smarkiųjų kandidatų į prezidentus "platforma" paremta ant vieno tik common; Coolidge su "Common sense", La Follette su "Common people", o Davis su "Common honesty". Tai mišinys iš vienos ir tos pačios "medžiagos".

Kada baigsis kunigo Garmaus byla su ponu Sliakiu? Ir vienas judvieju, ir kitas, negali nė bylos sulaukt, nė į Lietuvą išvažiuot. Sakau, tik jau tie teismai ir nerangūs. —K.P.M.

Kasžinkas pasidarė su Sau Bostono lietuviška republika, kad nieko apie ją nesigirdi. Gal jau moňarkija virto, ar kas pasidarė? —XXX.

Žuvaut geriausių sezonų yra du: Vienas, pirmiau meškerės imetimo į vandenį, ir antras, po meškerės iš vandens ištraukimui.

VIETOS ŽINIOS

Daktaras Juozas Landzius (Seymour) už dviejų savaitių atidarys ofisą "Amerikos Lietuvis" naujame name, po No. 16 prie Vernon gatvės.

Dr. J. Landzius.

Miesto ligo butyje. Baigęs mokyklą, tarnavo vienus metus kaip vietinis hirurgas Flushing ligo butyje, N. Y. Po to užėmė atsakančias vietas Carney ligo butyje, Bostone; House of Mercy ligo butyje, Pittsfielde; Kariskame ligo butyje, Kaune; Hospital Charite, Berlyne, ir Gray's ligo butyje, Londone.

Dzimdzi-Drimdzi artistams vakarai Worcesteryje labai pavyko, ypač pavyko vakaras 2 Spalio, Lietuvių salėje, ir 5 dieną Spalio, parapijos salėje. Publika, kaip viename taip ir antrame vakare, salenė ne sutilpo.

Aušrelės horas jau pradės reguliariškas repetitijas. Laikė mėnesinio susirinkimo Aušrelė nutarė, kad jau laikas rengtis prie koncerto ir paskelbė reguliariškas repetitijas kas seredos vakarą.

speciališkų repetitijų sušauktu, kur kompozitorius pats savo dainas pamokino, bet jam išvažiavus su gastro lėmis, horvedis p. Dirvelis pažymėjo: "Na, vyrai ir merginos, pavykavome per vasarą, bet dabar griebisimės už darbo nejuokais. Koncerte patieksime publikai tokiu dainu, kuriomis negalės atsigerēt".

Nauja SLA. kuopa. S.L.A. 57 kuopoje jau nuo metų besitęsiant vaidams tarpe dviejų priešingų pusių, ir dalykams nesigerinant, S. L. A. centro valdyba davė leidimą tvirt naują kuopą Worcesterio rubežiuose.

Skandališkas susirinkimas. Praėjusiam nedėdienyje, Lietuvių salės apatiniuose kambariuose įvyko SLA. 57 kuopos mėnesinis susirinkimas. Kiek girdėjome, šis susirinkimas buvo skandališkausias, trukšmingiausias, koks bent kada nors pirmiaus buvo šios kuopos gyvenime.

Svarbus susirinkimas. Mėnesinis ALTS. 16 kuopos susirinkimas įvyks 9 dieną Spalio, ketvergo vakare, 8 valandą, Aušrelės kambariuose po No. 12 1/2 prie Millbury gatvės.

Ir Worcesteris sugrius. Praėjusiam nedėdienyje finų švedų baptistų bažnyčioje skelbė savo pamokslą "evangelistas ir pranašas" A. Jones iš Philadelphijos, ir pažymėjo, jog netrukus ištiks žemės drebėjimas, kuris sugriaus Bostoną, New Yorką ir Worcesterį o apie 1931 metus Suvienytos Valstijos išeis karėn su Japonija.

Ir Worcesteris sugrius. Praėjusiam nedėdienyje finų švedų baptistų bažnyčioje skelbė savo pamokslą "evangelistas ir pranašas" A. Jones iš Philadelphijos, ir pažymėjo, jog netrukus ištiks žemės drebėjimas, kuris sugriaus Bostoną, New Yorką ir Worcesterį o apie 1931 metus Suvienytos Valstijos išeis karėn su Japonija.

Trukdo pamaldas. Kuni-gas Eckstrom, rektorius švedų-liuterių bažnyčios prie Belmont ir Orchard gatvių, laikraščiu reporteriams skundžiasi, kad negali prisipaštyti policijos pagelbos, apsaugojimui nuo iš-tvirkėlių, kurių gaujos trukdo jo bažnyčioje pamaldas.

Tai biškį sunus. Alfreda Gravel iš Millbury, atvykus čia išpirkti varantą areštavimui savo sunelio 17 metinio Tamo, kuris nuo jos pabėgo, bijodamas baudos. Mat sunelis "bomaudamas" prisidirbo skolų, tad su skolininkais atsisteisimui, pavogė nuo jos penkias dešimtis doliarų, ir su skolininkais atsilyginęs, pabėgo į Worcesterį, kad išvengt motinos baudos.

"Pasikėsinimas". Kada policistas Reardon važiuo automobiliumi Harrington gatve, "prie kampo gatvės" stovėjęs J. Baniševskis, metė akmeniu į automobiliaus langą... langas sutruko ir stiklai vos tik ne sužeidė policistui akis. Policistas iššokęs iš savo sužeisto automobiliaus, Baniševskį areštavo "už pasikėsinimą" ir nusivedė policijos kardonan, kur atrasta pilni kišenai, didesnių ir mažesnių akmenų.

Lietuviška batalija. Praėjusio nedėdienio vakare, J. Karecko kieme po No. 33 1/2 prie Sigel gatvės, kilo lietuviška batalija, kada "svečiai" susivaidijo ir patį šeimyninką pavaišino bonka taip, kad tas gal neteks vienos akies. Pasaukta policija areštavo du karžygiu: Petrą Vaškeliavičių ir Joną Rudį, gi Karecką nugalbėno į miesto ligo butį, kur daktarai abejoja apie jo akies pasveikimą.

Atvažiuos Davis. Demokratų kandidatas į prezidentus Jonas W. Davis, antroje pusėje Spalio, apie 24 dieną, bus Worcesteryje, kad čia pasakyt agitatyvišką prakalbą, agituojant už save ir savo partiją. Demokratai čia jam rengia iškilmingas priimtaves.

Naujas kriaučius. Vincas Intas, vienas iš geriausių lietuvių kriaučiu, turėjęs siu-ryklą Webster, Mass. per beveik 20 metų, persikelia į Worcesterį ir atidarys savo siu-ryklą po numeriu 25 prie Millbury gatvės.

Kviečia La Follettą. D. Donovan, vadas neprigulmingųjų partijos Worcesterio aplinkiu, pasiuntė prašymą senatoriui R. M. La Follettui, kuris yra kandidatu į prezidentus, idant laike savo kelionių po Naują Angliją, atvyktų ir į Worcesterį, pasakyt politišką

prakalbą. Atykimui diena paliekama pasirinkt pačiam senatoriui.

Patraukė teisman žentą. E. Sawicki tapo patrauktas teisman už neteisingas su-tuoktuves su Elena Tamli- niute. Jį apskundė vuošvis, užtai, kad jis vedė Tamli- nute prieš jos tėvų norą, pasi- šalinus į Bostoną, užrekor- duojant Elena 22 metų, kuo- met ta amžiaus turi tik 15 metų. Sawicki teismo pa- liktas iki bylai po užstatu \$1000. Byla atšibus, kuomet susirinks prisajkintųjų teis- mas.

Daugins policija. Koncel- monų pirmininkas Muir pat- virtino bilių, kuriuomi rei- kalaujama padaugint detek- tivų ir uniformuotų policis- tų skaitliu, prie to pridė- dant dar ir šešis detektivių kapitonus ir keturis polici- jos seržentus, su 21 nauju policistu ir septyniais detek- tivais. Sakoma, kad reika- lams dauginantės, reikalin- ga ir policijos daugiau. Tik- nežinia, kaip miestas jiems algas išmokėt galės, kada- gi, ir dabas jau algos dauge- lio policistų ir detektivių velkasi po mėnesį ir daugiau laiko.

Leis balsuot. Gatvekarių kompanijai neklausant pro- testų prieš uždarinėjimą tu- lų kelių, atiminėjimą kon- duktorių ir mažinimą karų bėgijimo, miesto direkcija leido užregistruot skundu- peticiją balsavimų blankose, ir ateinančiuose rinkimuose bus leista balsuotojams iš- rišt klausimą, ar kompanija turi tiesą taip elgtis, ar ne. O kas paskų bus?

Ne viešės daugiau. Jurgis Onavillon, gyventis po No. 183 1/2 prie Austin gatvės, susilaukė viešnių, kuriomis buvo jo vuošvė ir jos drau- gė. Po trumpai vizitai vieš- nioms išvažiavus, šeimynin- kas apsižiūrėjo, jog su vieš- niomis "išvažiavo" iš komo- dos ir \$19. Piktumas šei- myninko buvo didelis ir to- dėl jis pasikvietė detektivių pagelbą. Detektivai dingu- sius pinigų surado daržely- je, užkastus žemėn. Onavi- lon apsidžiaugė atrastais pinigais ir detektivams lie- pė viešniams ne persekiot, bet pažymėjo, jog vuošvė dau- giau jo namus ne lankys.

Nesuvaldomas šuva. F. De Falco, gyvenantis po No. 218 prie Pleasant gatvės, turi britonų veislės šunį, kuris mėgsta paragaut praei- vių kojas, ir tokiu būdu per- praėjusią vasarą bene de- šimčiai žmonių perkando ko- jas. Nors buvo daug skun- dų ir policija kartą net pri- sakymą įdavė šunio savini- kui, kad tas jį suvaldytų, tai vienok šuva ir toliau sau sauvaliauja ir praeivių ko- jas ragauja. Laikraščiai

rimtai garsina pavardes i- kštų ir koki daktarai juos gydo, šunį betgi niekas ne suvaldo. Keisti dalykai.

Statys naujas mokyklas. Vaikų skaitliu kaskart di- dinantės ir todėl į mokyk- las nesutelpant, jau nuo se- niai rengtasi statyt naujų mokyklų, nes dabar vaikai, kad ir trimis atmainomis mokinasi, ir taip į mokyklas negali sutilpt. Bet tie ren- gimaisi visuomet dingdavo kasžinkur kaip tik valdini- kų rinkimai praėjo, vis ne- surandant būdo pinigų su- rinkimui, kad padengus mo- kyklų statymo išlaidas. Da- bar vėl mokyklų statymo klausimas pakelta ir net vie- tos joms surastos, tik neži- nia, ar tas klausimas ir da- bar ne išdils rinkimams pra-ėjus.

Rinkimams artinantės. Prisiartinant rinkimams, vi- sų tautų gyventojai bruзда, organizuojasi į klubus, kad rinkimuose pasirodžius ir kę nors sau pavos. Nėt toki len- kai, kurių beveik tik pusė y- ra kiek lietuvių, ir tie su- bruздо. Gi lietuviai nieko ne veikia. O juk reiktų buti- nai Worcesterio lietuviams sukurst. Turime čia juk ir politiškų organizacijų, ku- riams turėtų but privalumu surengt kokias prakalbas, susaukt viešus susirinkimus ir tuomi pasirodyt, jog ir lietuviai ne atsilieka nuo ki- tų. Jei jau ne prieš kitus, tai bent prieš miesto valdi- ninkų rinkimus, reiktų lie- tuviams pasistengt. Piliėtis.

PARSIDUODA. PARSIDUODA keturių kambarių rakan- dais, kukiomis, valgomoji ir dvie- jų miegamųjų kambarių. Metai laiko, kaip piktai. Gerame įstovyje. 18 LUNELLE STREET, (ant antro augšto) Worcester, Mass. (41-42)

PAJIESKOJIMAI. PAJIESKOMA Plukas, Anupras, Plu- kas, Jonas ir Sadauskis Tamošius. Jie patis arba apie juos žinantieji prašoma atsiliept šiuo antrašu. Lithuanian Consulate, 38 Park Row, New York City, N. Y.

PAJIESKAU brolio Teodoro Toleikio, kuris 6 metai atgal išvažiavo į gijas, ir nežinau kur dingo. Gal kas žino ar gali apie jį pranešt, nes tu- ri labai svarbų reikalą. Frank Toleikis, 127 Bowen St., Boston 27, Mass.

PAJIESKAU brolio Prano Norkaus iš Skretiškių kaimo, Akmenės Parapi- jos šiaulių apskrityje, 16 ar 17 metų atvažiavo į Philadelphia, 1914 metais išvažiavo kitur. Meldžiu paties at- sišaukt ar kas žino pranešt apie jį. Už suteikimą antrašo ar žinios apie jį, duosiu \$5.00 atlyginimo. Ignas Norkus, 76 Herman St., Rochester, N. Y. (41-42)

REIKALAUJAM vyrų ir moterių dėl paplatinimo ir pardavimo naujų lietuviškų išrastų gyduolių, kurių pasaulis taip ilgai laukė. Gyduolės nuo vidurių, tonsių, kepenų, ir ink- stų, kuriuos be jokio peilio galima išgydyt. Duodam gerą nuosimtį pastoviems žmonėms. Kreipkitės tuojaus prisiusdami ant užsakymo paštos ženklą. Z. EINIKIS MOSTIS CO., City Hill St., Union City, Conn. (40-44)

Pirmas Lietuviškas Graborius. Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo au- tomobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitės šiuo adresu: MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST. Telephone Park 4156

Antanas J. Milleris, Lietuvis Advokatas, 406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

"Skrom" P. Lipnevičiaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje. NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkiriėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiko sutuopino. Šimtai žmonių pasigel- bėjo vartodami "Skrom". Jų pa- vardes ir adresus mes jums prisiu- sime dėl persitikrinimo. Jeigu jus sergate reumatizma, nepasiduoki- te. Rašykite pas mus, mes pri- siusime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutis "Skrom" 1 dol., su pri- siuntimu \$1.25. M. Paltanavičia, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

Atsiusk tiktai 85 centus. O gausi vaistų nuo nervų, išgasties, nuomario, klajojimo, bėmėgės, gal- vos skaudėjimo, ausyse užimo ir vi- sokių nervų nusilpnėjimo. Naujaisi- sapninkas su daug paveskų, apta- rytas \$1.50. Taipgi mes užlaikome didžiausią krautuve visokių lietuviš- kų žolių ir šaknų su lietuviškais pu- rodymais, kaip, vartot. Geriausia Trejona 60c pakafis. Atsiusk 10c, o gausi visokių žolių ir knygų katalo- ga. Reikalaujam agentų paravinėji- miui mus visokių žolių.

M. ZUKAITIS, 451 Hudson Ave., Rochester, N. Y. (30-4). J. L. Pašakarnis, Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas. 447 BROADWAY, 6c. Boston, Mass.

Tel. Park 2470. BEN. MENDELSON, Advokatas ir registruotas notaras Lietu- vos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Ameri- koj, taip Europoj. 390 Main St., Room 391-392, Worcester, Mass.

Dykai nuo patrukimo kenciantiems. Neđevėk diržo—išvengk pa- vojingų operacijų.

STUARTO LIMPANČIOS PLAPAO PADUŠKAITĖS yra skirtingos nuo parišamo diržo, jos yra išlaukinės gy- duolės, limpančios prie kuno da- dancios sustiprinama toms kuno da- nis, kurioms reikalinga. Neturi jo- kių šniurų nei sprendžinų. Nenusten- čiai šiomis paduškaitėmis gydyti na- mie, nesurūkami namo darbe ir da- sigydo. Minkštos kaip mošastas- lengva pridēt-nebrangios. Už jas gauta auksinis medalis Romoj. Grand Prix medalis Paryžiuje ir garbingas paminėjimas Panamos ekspozicijoje, San Francisco. Procesas atsitaisymo yra naturalis ir daugiau nereikia dė- vėt diržų. Mes prirodysim tai pasiū- dami jum Plapao išbandymui visiškai DYKAI. Nesiusk pinigų, tik parašyk mums.

Plapao Laboratories, 3057 Stuart's Bldg., St. Louis, Mo. Lietuviams Užeiga! Šiuomi pranešu gerbiamiems Lie- tuviams, kad po No. 275 Grafton St. aš užlaikau gražų fruit ir Ice Cream užėiga. Meldžiu prie progos atsilan- kyt. ANTONAS GAIDIS, 275 Grafton st. Worcester. (39-42)

ANT RANDOS. RUMAS. Išleidžiam vieną rumą; rumas geras vienam vyrui, prie ge- rų žmonių. Norinti—pasiklauskite. A. L. OFISE, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ. Turėdamas kišeninį žodynelį, sutalsyta pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be ki- to pagelbos išmoksi kalbą ir akalyti ir ra- kyti. Kaina tik 60c. Galima gauti pa- M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

GREITA KELIŅŲ LATVIJA! WHITE STAR LINE. Greičiausias Kelias į Lietuvą! N. Y.—Cherbourg—Southampton. Išplaukimai kas suba. 4. Millinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus. AMERICAN LINE WHITE STAR LINE. N. Y.—Plymouth—Southampton—Cherbourg—Hamburg. Reguliariški išplaukimai. Puikūs, dideli, greiti laivai. Greiti perkė- limai į Baltijos uostus. RED STAR LINE. N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antwerp. Dažni išplaukimai. Lapland ir Zeeland. Visos uždarytos, privatinės kaju- tos. Geras valgis ir visi patarna- vimai. Kreipkitės prie vietinių a- gentų, ar į Passenger Department, 84 State St., Boston, Mass.

J. DABRILA, 56 Green Street, Worcester, Mass.

Kalėdoms Ekskursija į Lietuvą! P-nas A. V. Bisco, Suvienytų Valstijų Linijos rengia spe- cialę Kalėdoms Eks- kursiją į Lietuvą. Pasasieraai išplauks ant didžiojo "Levia- than" nuo New York'o, Gruodžio 6 d. per Southampton'a. Jus pa- sieksite savo tėvyne laiku, suet su draugais ir giminėmis, dėl Kalėdų švenčių. Pasiteiraukit šia ekskursija da- bar. Jus gausite mažiausias iš- somis, švairus, puikius kambarius, geriausį valgi, didelius ir paim- nius publikos kambarius ir ma- dagų patarpavimą per visa fan- cija.

United States Lines, 45 Broadway, New York 75 State St., Boston, Mass. Valdantieji Operatoriai det U.S. SHIPPING BOARD.

JONAS CIVINSKAS. Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trosus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip: 340 Harding St. Worcester. Tel. Park 4156.

Užima kontraktus ant būda- vojimo ir taisymo namų. Taip PRANAS LEVERIS. Dailiųjų-staliurius. Jų taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikala- janti dailiųjų, malonėkite kreip- tis pas mane, po numeriu — 15 Millbury Street, Tel. Park 3177, Worcesteryje.

APTIEKA Vienintėlis Lietuvis Vaistinyčia. Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia etyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos ru- šies. Pas mus galima gaut gy- duolių nuo visokių ligų. Norėdami sučdyt pinigų ir sveikata, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolung atei, tai ra- šykite, o mes prisiusime reika- lingus vaistus per ekspresą. A. BUDREVICIUS, PROVIZORIUS, 122 Millbury St., Worcester, Mass.

DR. TESSMER, Dentistas, 306 MAIN STREET, Worcester, Mass. (vizi Iyer Johnson krautuvas) SUTEIKIA SASIŠKIA PATARNAVIMA LIETUVIAMS! Tel. Park 3310.